

Högskolan
Kristianstad

Verksamhets- berättelse 2023

Forskningsplattformen för Hälsa i Samverkan

Hälsa i Samverkan

Verksamhets- berättelse 2023

Forskningsplattformen
för Hälsa i Samverkan

Forskningsplattformen

Hälsa i
samverkan

Högskolan Kristianstad

Tryck: Arkitektkopia, Kristianstad, 2024

Redaktörer: Albert Westergren, Christine E. Laustsen,

Lisa Källström & Anna-Karin Edberg

Omslagsbild: Sjunnesson Photography, Ewa E. Godwin

Innehåll

Forskningschefen har ordet	7
Samordningsgruppens ordförande har ordet	10
Samordningsgruppen 2023.....	12
Forskningsprojekt 2023.....	13
Studentuppsatser 2023.....	18
Några glada nyheter 2023	19
Doktorandverksamhet	22
Forskningsplattformen som mötesplats.....	26
Ekonomisk redovisning 2023.....	29
Vad händer 2024?.....	30
Publikationer 2023	31
Forskningsprojekt.....	49

Forskningschefen har ordet

Året 2023 har varit ett intensivt och spännande år inom forskningsplattformen med både positiva och mindre positiva inslag. Till det positiva hör att Klippans kommun valde att ansluta sig till forskningsplattformen. Till det mindre positiva hör att Region Skåne avslutar sin finansiering av forskningsplattformen. Men, vi är glada att högskolan Kristianstad (HKR) fortsatt finansierar forskningsplattformen under en kommande femårsperiod. Under de sex år som jag varit forskningschef för forskningsplattformen har den både växt vad gäller antalet anslutna kommuner, från sex till åtta, men även vad gäller anslutna sjukhus till att förutom innefatta sjukhusen i Kristianstad och Hässleholm till att även inkludera sjukhusen i Helsingborg och Ängelholm. Men, som sagt, från 2024 är Region Skåne ej längre med.

Vår särskilda satsning på juniorforskarbidrag (relativt nydisputerade forskare) har också varit lyckosam och bidragit till att tre nya projekt startats upp. Ett som har fokus på samverkan mellan förvaltningar inom kommunal verksamhet, ett annat med fokus på nyttiggörande av preventiva hembesök till äldre personer på en samhälls nivå, och ett tredje med fokus på jämlik, nära och säker vård för personer med Parkinsons sjukdom och deras närstående. Det tredje projektet har beviljats 10 miljoner kronor från Vinnova tillsammans med Region Östergötland, Region Västerbotten samt tre företag under ledning av RISE.

År 2023 fyllde forskningsplattformen 20 år. Detta firades med boken "Jubileumsbok. Forskningsplattformen för Hälsa i Samverkan, 2003-2023" (redaktörer: Anna-Karin Edberg & Albert Westergren). I boken presenteras följande projekt: preventiva hembesök till seniorer; att involvera yrkesverksamma i forskning om åldrande och hälsa; existentiell ensamhet; samt sömn och hälsa. Det ges också en beskrivning av forskningsplattformens utveckling, dess doktorander (2003-2023) samt redovisning av publikationer (2013-2023). Tack till alla som bidrog till boken. Jubileet firades även med middag på kulturkvarteret i Kristianstad, dagen före den stora hälsokonferensen.

Den nationella konferensen som hölls på kulturkvarteret i Kristianstad, hade fokus på hälsosamt åldrande och var välbesökt, 160 deltagare! Den hölls under två dagar och innehöll ca 15 föredrag och ca 10 posterutställare, samt fyra övriga utställare. Det var således ett mycket stort event med lokala föreläsare från HKR, från kommuner, regioner,

folkhälsomyndigheten, Socialstyrelsen m.fl. Konferensen anordnades tillsammans med Kristianstads kommun. Tack till alla som bidrog till en lyckad konferens.

Under hösten 2023 kom vi också att lägga upp planerna för ”forskningsplattformen 3.0”. När forskningsplattformen går in i år 2024 har forskarutbildningens och plattformens funktioner delvis separerats och tydliggjorts. Det innebär bland annat att:

- Forskarutbildningen från årsskiftet har ansvar för doktorandseminarier, handledar- och doktorandträffar och kick-off för doktorander.
- Forskningsplattformen fortsatt kommer att ansvara för arbetsmöten, fredagsseminarier, granskning av projekt i vetenskapliga rådet och möten med samordningsgruppen. Plattformen kommer att ha ett ökat fokus på nyttiggörande och exempelvis kommer studiecirkelarna att utökas.

Jag vill tacka alla medarbetare som jag mött under mitt sjätte och sista år som forskningschef. Det har varit sex fantastiska och utvecklande år, både för mig, forskningsplattformen och medarbetarna. Särskilt tack till Anna-Karin Edberg som varit biträdande forskningschef under 2023 och till Maria Haak som varit ordförande för samordningsgruppen. Tack till ledamöterna i samordningsgruppen, vetenskapliga rådet, forskare och doktorander.

Jag ser fram emot att följa forskningsplattformens fortsatta utveckling och välkomnar Lisa Källström och Christine E Laustsen som verksamhetsledare respektive biträdande verksamhetsledare.

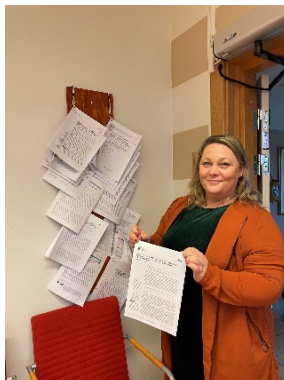

Albert Westergren

Professor i omvårdnad

Forskningschef för forskningsplattformen

Högskolan Kristianstad

Samordningsgruppens ordförande har ordet

Det har varit ett händelserikt år i forskningsplattformens 20-åriga historia och det har varit ett fantastiskt roligt och stimulerande första år som ordförande i samordningsgruppen. Det är verkligen en förmån att ha möjlighet att följa verksamheten på nära håll. Den forskning i samverkan som bedrivs vid plattformen är oerhört viktig för högskolan och bidrar tydligt till högskolans ”Strategi 2021-2025. Större bidrag till vårt samhälle” och samordningsgruppens arbete i detta är en värdefull pusselbit. Den forskning som bedrivs bidrar tydligt till relevanta och användbara resultat för utveckling av vård och omsorgsverksamheter. Samverkan mellan högskolans forskare och de ingående kommunerna är tydlig.

Höjdpunkten under 2023 var Plattformen Hälsa i samverkans 20 års jubileum som firades på Kulturkvarteret i Kristianstad. Deltog gjorde bl.a. initiativtagare till plattformen, samarbetspartners, samordningsgruppen och tidigare och nuvarande doktorander. I anslutning till 20 års jubileet anordnades en välbesökt nationell 2-dagars konferens med ca 160 deltagare från hela landet. Konferensen genomfördes i samverkan med Kristianstad kommun och hade fokus på hälsosamt åldrande, #viförebygger. Flera av plattformens medlemmar var representerade både som talare och i publiken. I samband med konferensen lanserades plattformens jubileumsskrift. I denna lyfts fyra stora projekt av betydelse för plattformens verksamhet samt publikationer och rapporter med mera från de senaste 10 åren.

Forskningsplattformens verksamhet är i ständig positiv utveckling. Under 2023 har nya plattformspjekt initierats och flera projektidéer under året har genererats via samordningsgruppens representanter. Det har även genomförts en särskild satsning på ansökningar om extern finansiering. Arbetet med studiecirkel har fortsatt. Under året har forskningsplattformen även varit medarrangör till en konferens kring brukarmedverkan i forskning. Konferensen bygger på ett flerårigt forskningssamarbete mellan Lunds universitet, Göteborgs universitet, Högskolan Kristianstad samt Linnéuniversitetet som nyligen avslutats.

Det nära samarbetet med forskarutbildningen har bidragit till en doktorandgrupp där flertalet är involverade i forskningsprojekt i samverkan

med verksamheter i nordöstra Skåne. Under året har det skett ett arbete med att tydliggöra uppdelningen mellan forskarutbildningen och forskningsplattformen. Forskningsplattformen får ett tydligare fokus på samverkan samt kommunikation och forskning ut till kommunerna. Forskarutbildningen kommer fortsatt ha ansvaret för doktorander, doktorandsseminarier, handledar- och doktorandsträffar.

Speciellt glädjande är att under året har samordningsgruppen utökats med representant från ytterligare en skånsk kommun och nu består samordningsgruppen tillsammans med representanter från högskolan av totalt åtta kommuner i Skåne. Region Skåne har efter många år avslutat sitt partnerskap med plattformen men glädjande är att runt om i Sverige visas stort intresse för plattformens verksamhet och vår modell för förebyggande hembesök.

Avslutningsvis. Efter många år avslutade Albert Westergren vid årsskiftet sitt uppdrag som verksamhetsledare för plattformen. Stort tack till Albert för ditt utomordentliga arbete med att leda och utveckla plattformen hälsa i samverkan. Lisa Källström lektor i företagsekonomi är från i början av 2024 ny verksamhetsledare. I sin forskning har Lisa stort fokus på samverkan med det omgivande samhälle. Även vår forskningsadministratör Josefine Albinsson avslutade sin tjänst under året. Vi tackar Josefine för utmärkta insatser med att administrera plattformens verksamhet. Tjänsten som forskningsadministratör har omvandlats till biträdande verksamhetsledare för plattformen. Sedan årsskiftet har Christine Etzerodt Laustsen uppdraget. Christine är universitetslektor i hälsovetenskap och bedriver bl.a. forskning om brukarmedverkan i forsknings- och utvecklingsprojekt. Vi hälsar både Lisa och Christine varmt välkomna!

Stort tack till samordningsgruppen, doktorander och forskare. Vi ser fram emot nya spännande utmaningar och kreativt arbete under 2024 där vi tillsammans arbetar för att utveckla plattformen hälsa i samverkan in i framtiden.

Maria Haak

Vicerektor för forskning och ordföranden
i samordningsgruppen under 2023

Samordningsgruppen 2023

Forskningsplattformen leds av en samordningsgrupp som består av:

Bromölla Kommun

Gisela Beckman, Carina Christensen

Hässleholm Kommun

Ulrika Bengtsson

Hörby Kommun

Cornelia Björklund

Kristianstad Kommun

Linda Widmark

Osby Kommun

Helena Ståhl, Andriette Näslund

Perstorp kommun

Susanne Boden

Östra Göinge kommun

Monica Dahl, Lotta Tyrberg

Region Skåne

Anna-Therese Brostedt, Region Skåne

Caroline Mellberg, Skånes sjukhus nordväst

Jesper Petersson, Region Skåne

Kerstin Mauritzson, primärvården Östra Skåne

Högskolan Kristianstad

Maria Haak, ordförande

Anna-Karin Edberg, forskarrepresentant

Fredrik Gasser, doktorandrepresentant

Håkan Sandgren, dekan, Fakulteten för hälsovetenskap

Adjungerande

Albert Westergren, forskningschef, HKR

Viveca Dettmark, senior advisor

Malin Sundström, samverkanskoordinator

Josefine Albinsson, forskningsadministratör

Forskningsprojekt 2023

Forskningsplattformen för Hälsa i samverkan ska fungera som en mötesplats för utbyte av erfarenheter och kreativa idéer och vara en dynamisk arena för forsknings-samarbete över gränserna. Forskningen ska kännetecknas av hög vetenskaplig kvalitet och vara möjlig att implementera i praktiken. Visionen för verksamhetsperioden 2021–2023 var att i samverkan bedriva verksamhetsnära forskning som kan möta framtidens utmaningar och ge möjlighet till personcentrering för hälsa och välbefinnande med speciellt fokus på:

- Insatser för att stärka hälsa och förebygga ohälsa
- Patientsäker och resurseffektiv vård över organisationsgränserna
- Utveckling av nya och innovativa lösningar
- Nyttiggörande och spridning av forskning

Den forskning som bedrivs ska präglas av en stark forsknings- och forskarens medvetenhet och en värdegrund där mångfald, jämlikhet och öppenhet är centrala. Nyttiggörande och spridning av forskning (punkt 4 ovan) ska vara kännetecknade för samtliga forskningsprojekt. En utförligare beskrivning av forskningsprojekten finns på sida 49–60.

Insatser för att stärka hälsa och förebygga ohälsa

Att möta personer i sorg

Fokus för projektet är att utforska hur personal inom vård- och omsorg uppmärksammar personer som drabbats av sorg när en närstående avlidit.

Projektansvarig är Ingela Beck, biträdande professor i omvårdnad vid Högskolan Kristianstad. Övriga medarbetare är Ann-Christin Janlöv, biträdande professor i omvårdnad, Eva-Lena Einberg, universitetslektor i hälsa och vårdvetenskap samt Anne-Lie Larsson, doktorand.

Personcentrering i hälsofrämjande interventioner för seniorer i kommunal verksamhet

Projektet syftar till att utifrån ett personcentrerat perspektiv undersöka förebyggande och hälsofrämjande interventioner i kommunal regi med fokus på fysisk aktivitet för personer 65 år och äldre.

Projektet genomförs i samarbete mellan Högskolan Kristianstad och kommuner kopplade till Forskningsplattformen för Hälsa i Samverkan. Projektansvarig är Maria Haak, professor i hälsovetenskap vid Högskolan Kristianstad. Övriga medarbetare i projektgruppen är Staffan Karlsson, professor i hälsovetenskap, Ulrika Olsson Möller, lektor i vårdvetenskap, Marie Nilsson, lektor i folkhälsovetenskap och Daniella Dinse, doktorand.

Personcentrering som innovativ strategi för hälsa och välmående vid idrottsprofilerad utbildning

Det övergripande syftet med projektet är att undersöka hur hälsopromotion och personcentrering som innovativt ramverk kan bidra till att förstå lärande, empowerment och hälsa bland elever på idrottsprofilerade gymnasieutbildningar.

Projektansvarig är Maria Haak, professor i hälsovetenskap vid Högskolan Kristianstad. Övriga medarbetare är Åsa Bringsén, lektor i folkhälsovetenskap, Petra Nilsson Lindström, biträdande professor i hälsovetenskap och Johanna Bergman, doktorand.

Personcentrerad öppenvård ur ett patientperspektiv

Projektet syftar till att vidareutveckla och kvalitetssäkra ett instrument för att mäta personcentrering i öppenvård ur ett patientperspektiv, med fokus på personer med långvariga sjukdomstillstånd.

Projektet genomförs i samarbete mellan Högskolan Kristianstad Region Skåne och andra vårdgivare i Sverige. Projektansvarig är Peter Haggell, professor i vårdvetenskap vid Högskolan Kristianstad. Övriga medarbetare i projektgruppen är Albert Westergren, professor i omvårdnad, Joakim Ekstrand, lektor i nationalekonomi, Valentina Bala, doktor i medicinsk vetenskap och Fredrik Gasser, doktorand. Därutöver medverkar adjunkter och lektorer (HKR) samt kliniskt verksamma medarbetare.

Preventiva hembesök till seniora personer

Projektet drivs i samverkan med åtta kommuner i nordöstra Skåne, primärvården och sjukhusen Hässleholm och Kristianstad och syftar till att utveckla, implementera och utvärdera en gemensam modell för förebyggande hembesök till äldre personer. Det är ett plattformsövergripande projekt som involverar samtliga fokusområden inom forskningsplattformen.

Projektet leds av en styrgrupp bestående av ett 15-tal representanter för de deltagande verksamheterna. Projektansvarig är Staffan Karlsson professor i hälsovetenskap och Anna Nivestam, universitetslektor i hälsovetenskap vid Högskolan Kristianstad. Ulrika Olsson Möller, bitr. professor i vårdvetenskap medverkar i projektet.

Sömn, hälsa och välmående hos barn och ungdomar

Projektet syftar till att främja sömn, hälsa och välmående hos barn och ungdomar genom att öka vår kunskap om effektiviteten av skolbaserade program.

Projektansvarig är Pernilla Garmy professor vid Högskolan Kristianstad. Övriga medarbetare är Gita Hedin, lektor i folkhälsovetenskap & Joakim Ekstrand, lektor i nationalekonomi Högskolan Kristianstad, Annika Norell docent i psykologi & Serena Bauducco, forskare i psykologi vid Örebro universitet samt Christina Sandlund, distriktssköterska och biträdande lektor i omvårdnad, KI.

Stress, smärta och läkemedelsanvändning hos ungdomar

I projektet pågår studier där syftet är att undersöka samband mellan ledsenhet och fysiska symtom, samt att undersöka vilka hälsofrämjande strategier som skolsköterskor använder i sitt arbete under pandemin. Intervjuer med tonåringar om stress, smärta, ensamhet och strategier under pandemin genomförs också.

Projektansvarig är Pernilla Garmy, professor vid Högskolan Kristianstad. Övriga medarbetare är Eva-Lena Einberg, lektor i vård-/hälsovetenskap, Ann-Christin (Lollo) Sollerhed, lektor i idrott och hälsa och Tide Garnow, doktorand.

Patientsäker och resurseffektiv vård över organisationsgränserna

Därför orkar vi – sjuksköterskors arbetssituation och hälsa före, under och efter COVID-19 pandemin, samt förutsätt- ningar för att arbeta personcentrerat

Det övergripande syftet projektet är att öka kunskapen om arbetsrelaterade faktorer som medverkar till att en del sjuksköterskor kan eller inte kan, vill och klarar av att arbeta före och under Covid-19 pandemin.

Projektet drivs i samverkan mellan Region Skåne, Högskolan Kristianstad och Lunds universitet. Projektansvarig är Kerstin Nilsson, professor i folkhälsovetenskap. Övriga medarbetare är Albert Westergren, professor i omvårdnad, Petra Nilsson Lindström, lektor i folkhälsovetenskap, Sophie Schön Persson, HR-konsult Region Skåne och Cicilia Nagel, doktorand

Personcentrerad vård och personcentrerat ledarskap vid särskilt boende, (PERLE-studien)

Projektet syftar till att undersöka enhetschefers och sjuksköterskors erfarenheter och syn på personcentrerad vård och personcentrerat ledarskap, att utveckla och validera ett ramverk för personcentrerat ledarskap och utveckla en metodik för att bedöma personcentrerat ledarskap. Projektet syftar även till att utforska de etiska utmaningar som enhetschefer, sjuksköterskor och vård- och omsorgspersonal vid SÄBO har ställts inför, samt de bilder som media har förmedlat av äldreomsorgen under pandemin och hur det har påverkat ledare och personal.

Anna-Karin Edberg, professor i omvårdnad är projektansvarig. De forskare som är involverade i projektet från HKR är Anneli Orrung Wallin och Malin Sundström, båda universitetslektorer i omvårdnad samt doktoranderna Marie Jönsson och Anna-Carin Karlsson. I projektet ingår även Anna Smedberg Bondesson, Angerd Eilard och Christoffer Dahl som är forskare inom språk och litteraturvetenskap vid HKR samt forskare från Umeå universitet och University of Sydney, Australien.

Samverkansaspekter i strävan mot en sömlös nära vård och omsorg med personen i fokus

Fokus för projektet är att utforska förvaltningsövergripande samverkan med särskilt fokus på förutsättningar, hinder och framgångsfaktorer. Detta för att skapa kunskap kring samverkansaspekter i strävan efter en sömlös nära vård och omsorg för medborgaren, så att personer inte ska ”trilla mellan stolarna”. En innovativ samverkansmetod, IMAGINE: PUBLIC SECTOR, har utvecklats och används för att möjliggöra samverkan inom en kommunal kontext.

Projektansvarig är Lisa Källström, biträdande professor i företags ekonomi och Christine E. Laustsen, universitetslektor i hälsovetenskap. Övriga medarbetare är Albert Westergren, professor i omvårdnad och Maria Haak, professor i hälsovetenskap.

Utveckling av nya och innovativa lösningar

Sensor-baserad screening av fallrisk vid preventiva hembesök för seniorer

Det övergripande syftet med projektet är att bidra till personcentrerad fallprevention genom att utforska äldre personers och hembesökarens erfarenheter av sensorbaserad screening av fall, undersöka hur självskattade och objektiva mått för fallrisk överensstämmer samt hur självskattade och objektiva mått för fallrisk kan predicera fall.

Projektansvarig är Staffan Karlsson, professor i hälsovetenskap, Högskolan Kristianstad. Övriga medarbetare är Ulrika Olsson Möller, bitr. professor i vårdvetenskap, Kari Rönkkö, professor i informatik, Kerstin Ådahl, universitetslektor i informatik, Anna Nivestam, universitetslektor i hälsovetenskap och Madelene Törnblom, doktorand.

Nyttiggörande och spridning av forskning

Jämlik, nära och säker vård för personer med Parkinsons sjukdom och deras närstående

Fokus för projektet är att identifiera, testa och vidareutveckla digitala lösningar för att skapa förutsättningar för ökad förmåga till egenvård och livstillfredsställelse för personer med Parkinsons sjukdom och deras närstående.

Projektansvarig är Helena Larsson, universitetslektor i vårdvetenskap vid Högskolan Kristianstad. Övriga medarbetare är Carina Hellqvist, specialistsjuksköterska inom neurologi och med dr vid Linköpings universitetssjukhus och Linköpings universitet samt Maria Haak, professor i hälsovetenskap, Peter Hagell, professor i vårdvetenskap och Erik Piculell, lic. universitetsadjunkt i omvårdnad vid Högskolan Kristianstad.

Nyttiggörande av preventiva hembesök till äldre personer på en samhällsnivå

Projektet syftar till att hos hembesökare som utför preventiva hembesök, identifiera viktiga aspekter gällande nyttjandet av information från preventiva hembesök för att skapa ett samhälle som främjar hälsosamt åldrande.

Projektansvarig är Anna Nivestam, universitetslektor i hälsovetenskap vid Högskolan Kristianstad. Övriga medarbetare är Albert Westergren, professor i omvårdnad Maria Haak, professor i hälsovetenskap, och Gita Hedin universitetslektor i folkhälsovetenskap.

Studentuppsatser 2023

Påverkar fysisk aktivitet och kroppsuppfattning vid 14 års ålder självskattad hälsa vid 16 års ålder?

Noora Matilainen, Hugo Nilsson Blomberg, Ann-Christin Sollerhed, Eva-Lena Einberg och Pernilla Garmy

Studien är ett examensarbete på specialistsjuksköterskeprogrammet till distriktssköterska. Uppsatsen är omarbetad till en vetenskaplig artikel som publicerades 2023.

Några glada nyheter 2023

Forskningsplattformens forskning har presenterats i en stor mängd vetenskapliga publikationer, vid nationella och internationella konferenser, samt i media. Många av medarbetarna har dessutom skrivit böcker och bokkapitel (se vidare under publikationer).

Cicilia Nagel, Christine E. Laustsen, Marie Jönsson, Ulrika Olsson Möller och Tide Garnow, The 5th Nordic Conference in Nursing Research, Reykjavik, Island.

- Forskningsplattformen hade 20-årsjubileum och vi anordnade en nationell konferens med fokus på att skapa goda förutsättningar för ett gott åldrande genom hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande åtgärder. Konferensen anordnades tillsammans med Kristianstads kommun och Nätverket för Hälsofrämjande Hälso- och Sjukvård, temagrupperna Hälsosamt Åldrande.
- Forskningsplattformen var medarrangör till en nationell avslutningskonferens kring brukarmedverkan i forskning (inom ramen för det av Forte finansierade forskningsprogrammet UserAge).

- En digital plattform för studiecirklar vid Högskolan Kristianstad utvecklades.
- Avtal skrevs med Klippans kommun om anslutning till forskningsplattformen från den 1 januari 2024.
- Grattis till Helena Larsson och medarbetare som beviljats 10 miljoner kronor från Vinnova tillsammans med Region Östergötland, Region Västerbotten samt tre företag under ledning av RISE för ett projekt som är kopplat till forskningsplattformen.
- En konferens om barn och ungdomars hälsa och välbefinnande anordnades av forskningsmiljön Cyphisco vid Högskolan Kristianstad. Flera forskningsprojekt från Forskningsplattformen Hälsa i Samverkan presenterades, bland annat Tide Garnows forskning om existentiell ensamhet hos ungdomar och Gita Hedins avhandling om ungdomars sömn.
- Grattis till Daniella Dinse & Cicilia Nagel som hade sina mittseminarier under 2023.

Firande av forskningsplattformens 20-årsjubileum på Kulturkvarteret i Kristianstad.

Doktorandverksamhet

Forskningsplattformen har sedan 2011 arrangerat doktorandseminarier och metodworkshops för HKRs doktorander i hälsovetenskap och handledarträffar för doktorandernas handledare. Till följd av att forskningsplattformen omorganiseras kommer istället forskarutbildningen från och med årsskiftet 23/24 att ansvara för dessa aktiviteter. Under 2023 har 13 doktorander deltagit i seminarieverksamheten och sammanlagt sju doktorandseminarier och två mittseminarier har genomförts.

Kickoff för doktoranderna

Tisdagen den 20 september hölls den årliga kickoffen för doktoranderna på Åhus Gästgivargård. Bland annat diskuterades ”Forskningsplattformen 3.0”, det vill säga hur doktorandverksamheten bör organiseras från 2024 samt praktiska frågor kring den kommande avhandlingsmallen och s.k. ”nubbnig” av publicerade artiklar.

Metodworkshop

Forskningsplattformen erbjuder metodinriktade seminarier med fokus på kvantitativ och kvalitativ forskningsmetodik. Under 2023 har tre metodworkshops genomförts som hade fokus på studier där grundat teori används som metod respektive att använda AI i forskning samt en workshop om hänsyn att ta vid val av skattningsskalor i studier.

Doktorand- och handledarträff

Vid två tillfällen under 2023 samlades doktorander och såväl interna som externa handledare för en gemensam diskussion kring doktorandernas studiesituation. Den första träffen omfattade diskussioner om personcentrerad handledning medan den andra träffen genomfördes tillsammans med handledare och doktorander i pedagogiskt arbete och hade fokus på seminariekultur och de olika roller som handledare och doktorander kan ha.

Doktorander som ingår i Forskningsplattformens forskningsprojekt 2023

Tide Garnow påbörjade sina doktorandstudier under vårterminen 2020 och är inskriven som doktorand i vårdvetenskap vid Högskolan Kristianstad. Avhandlingen har fokus på existentiell ensamhet och ledsenhet hos ungdomar.

Handledare: *Pernilla Garmy, Anna-Karin Edberg och Eva-Lena Einberg, Högskolan Kristianstad.*

Marie Jönsson påbörjade sina doktorandstudier under vårterminen 2021 och är inskriven som doktorand i vårdvetenskap vid Högskolan Kristianstad. Avhandlingen genomförs inom ramen för forskningsprojektet Personcentrerad vård och personcentrerat ledarskap vid särskilt boende, (PERLE-studien).

Handledare: *Anna-Karin Edberg, Anneli Orrung Wallin och Malin Sundström, Högskolan Kristianstad samt Annica Backman, Umeå universitet.*

Anne-Lie Larsson påbörjade sina doktorandstudier under vårterminen 2021 och är inskriven som doktorand i vårdvetenskap vid Högskolan Kristianstad. Avhandlingen har fokus på hur personal inom vård- och omsorg uppmärksammar personer som drabbats av sorg när en närstående avlidit.

Handledare: *Ingela Beck, Ann-Christin Janlöv och Eva-Lena Einberg, Högskolan Kristianstad.*

Fredrik Gasser påbörjade sina doktorandstudier under vårterminen 2021 och är inskriven som doktorand i vårdvetenskap vid Högskolan Kristianstad. Avhandlingen syftar till att vidareutveckla och kvalitetssäkra ett självskattningsformulär för att mäta upplevelsen av personcentrerad vård hos personer med långvariga sjukdomstillstånd inom öppenvården.

Handledare: *Peter Hagell, Albert Westergren och Joakim Ekstrand, Högskolan Kristianstad samt Valentina Bala, Region Skåne.*

Daniella Dinse påbörjade sina doktorandstudier under vårterminen 2021 och är inskriven som doktorand i vårdvetenskap vid Högskolan Kristianstad. Avhandlingen har fokus på personcentrerad i hälsofrämjande interventioner för seniorer i kommunal verksamhet.

Handledare: *Maria Haak, Ulrika Olsson Möller, Staffan Karlsson och Marie Nilsson, Högskolan Kristianstad.*

Anna-Carin Karlsson påbörjade sina doktorandstudier under höstterminen 2021 och är inskriven som doktorand i vårdvetenskap vid Högskolan Kristianstad. Avhandlingen genomförs inom forskningsprojektet Personcentrerad vård och personcentrerat ledarskap vid särskilt boende, (PERLE-studien).

Handledare: *Anna-Karin Edberg och Malin Sundström, Högskolan Kristianstad samt Annica Backman, Umeå universitet.*

Cicilia Nagel påbörjade sina doktorandstudier under höstterminen 2021 och är inskriven som doktorand vid Lunds universitet. Avhandlingen genomförs inom forskningsprojektet Därför orkar vi – Sjuksköterskors arbetssituation och hälsa före, under och efter COVID-19 pandemin, samt förutsättningar för att arbeta personcentrerat.

Handledare: *Kerstin Nilsson, Albert Westergren, Petra Nilsson Lindström och Sophie Schön Persson, Högskolan Kristianstad.*

Johanna Bergman påbörjade sina doktorandstudier under höstterminen 2022 och är inskriven vid Högskolan Kristianstad. Avhandlingen genomförs inom forskningsprojektet Personcentrering som innovativ strategi för hälsa och välmående vid idrottsprofilerad utbildning.

Handledare: *Maria Haak, Petra Nilsson Lindström och Åsa Bringsén, Högskolan Kristianstad.*

Madelene Törnblom påbörjade sina doktorandstudier under höstterminen 2022 och är inskriven som doktorand vid Högskolan Kristianstad. Avhandlingen genomförs inom forskningsprojektet Sensorbaserad screening: risk för fall och stroke vid preventiva hembesök.

Handledare: *Staffan Karlsson, Ulrika Olsson Möller och Kari Rönkö, Högskolan Kristianstad.*

Forskningsplattformen som mötesplats

Arbetsmöten och seminarier

Forskningsplattformen har under 2023 haft sex arbetsmöten med representanter från de olika forskningsprojekten. Arbetsmötena har fokuserat på verksamhetens genomförande och inriktning samt kommande aktiviteter. Vi har dessutom haft ett internt seminarium som hade fokus på att utforma en vetenskaplig poster.

Tänk på detta när du gör en vetenskaplig poster

Den 12 maj höll Annelie Tillman, art director och grafisk formgivare på kommunikationsavdelningen vid Högskolan Kristianstad en crash course i posterdesign med fokus på hur man använder högskolans powerpointmall, vad man ska tänka på när det gäller budskap, innehåll, struktur, text, typsnitt och bilder. Hela processen från mall till tryckt poster togs upp och deltagarna fick exempel på vad man kan göra med den information som inte får plats. Annelie har lång erfarenhet av grafisk formgivning och har arbetat på reklambyrå, i offentlig sektor och inhouse på privata företag i över 25 år.

Öppna seminarier

Under året har forskningsplattformen anordnat två seminarier som har varit öppna för alla intresserade. De öppna seminarierna har främst samlat deltagare från Högskolan Kristianstad, men även personer från Region Skåne och omgivande kommuner.

Vad döljer sig i arkiven?

Malin Appelquist, överläkare inom vuxenpsykiatri Kristianstad, höll den 5 oktober ett föredrag om psykiatrins historia. Malin disputerade 2019 med en avhandling om ”psykisk sjukdom vid förra sekelskiftet”. Hon studerade bland annat 11 500 handskrivna journaler som hittades i källaren på Centralsjukhuset i Kristianstad. Hon driver nu forskning om svensk psykiatri med fokus på Lunds hospital 1900-1930, samt om vården på Vipeholm, som blivit (ö)känt för sina kariesstudier.

Hälsopromotion i utsatta bostadsområden

Den 1 december hade Margareta Rämgård, docent vid Malmö Universitet, ett webinarium om hälsofrämjande innovation i samverkan som är ett hälsopromotivt program med ett nytt arbetssätt som har implementerats i bostadsområdet Lindängen i Malmö med medel från Vinnova. Programmet genomförs som deltagarbaserad forskning där olika verksamheter arbetar tillsammans utifrån en modell baserat på invånarnas självupplevda behov. Programmet har funnits sedan 2017 och har nu implementerats i en samverkansstruktur i ett idéburet offentligt partnerskap som också stöds av näringslivet.

Vetenskapliga rådet

Det vetenskapliga rådet har sammanträtt vid sex tillfällen under 2023. Rådet består av interna representanter för de hälsovetenskapliga ämnena inom Fakulteten för Hälsovetenskap samt externa ledamöter. Rådets uppgifter består främst av bedömningar avseende den vetenskapliga kvaliteten i ansökningar och återrapporteringar av pågående forskningsprojekt.

Under 2023 bestod vetenskapliga rådet av de interna ledamöterna Lina Behm, vårdvetenskap, Pia Andersson, hälsovetenskap och Staffan Karlsson, hälsovetenskap. De externa ledamöterna har varit Jimmy Jensen, psykologi, HKR, Maria Nyberg, mat- och måltidsvetenskap, HKR och Cecilia Fagerström, vårdvetenskap, Linnéuniversitetet

Samverkan, samarbete & brukarmedverkan

Ett av syftena med forskningsplattformen är att Region Skåne, kommunerna och Högskolan Kristianstad samverkar och samarbetar med varandra kring relevant forskning. Därigenom forskas det ”med” och inte ”på” verksamheterna. Alla projekt under Forskningsplattformens paraply har även någon form av brukarmedverkan. Det kan exempelvis vara ett brukarråd/styrgrupp, där brukarrådet tillsammans med forskarna utvecklar en gemensam modell. Ytterligare ett exempel är referensgrupper som används som ”bollplank” för hur studierna utvecklas och tillför bra tankar kring resultatet. Ett tredje exempel är att verksamhetsledare medverkar i projekt genom aktivt deltagande i problematisering, planering, upplägg samt genomförande och bildar därmed en länk

mellan forskarna och verksamheterna. Även forskningsplattformens samordningsgrupp med representanter från de olika verksamheterna är en form av brukarmedverkan och ledamöterna leder arbetet på ett strategiskt och övergripande plan. Samarbete finns också mellan forskningsplattformen och forskningsmiljöerna vid Högskolan i Kristianstad. Samarbetet innebär t.ex. samarrangemang av konferenser, workshops och webinarier.

Ekonomisk redovisning 2023

Intäkter (tkr)	Budget	Utfall	Differens
Saldo från tidigare år (IB)	10 260	10 260	0
Region Skåne	3 529	3 529	0
Kommuner	609	608	1
Forskningsanslag HKR	3 529	3 529	0
Bidrag Kammarkollegiet, extra doktorandtid			0
Totalt intäkter	17 927	17 926	1
Gemensamma kostnader			
Ledning och administration	1 643	1 520	123
Fredagsseminarium	91		91
Jubileumskonferens / Hälsoriksdagen	50	39	11
Gemensamma driftskostnader	100	167	-67
Delsumma	1 884	1 726	158
Forskningkostnader			
Forskningsstid i projekt & doktorandhandledning	3 600	2 374	1 226
Omkostnader projekt	137	196	-59
Doktorander	4 087	3 654	433
Omkostnader doktorander	77	113	-36
Personal från verksamhet	140		140
Vetenskapliga rådet, stöd av uppsatser etc.	321	131	190
Delsumma	8 362	6 468	1 894
Totalt kostnader	10 246	8 194	2 052
Utgående balans	7 681	9 732	2 050

Vad händer 2024?

Vi ser fram emot ett nytt spännande år. Året kommer att innebära nya möjligheter och utmaningar;

- Forskningsplattformen 3.0 kommer ännu tydligare att prioritera samverkan och nyttiggörande av forskning.
- Utifrån nya förutsättningar kommer en strategiplan för forskningsplattformen för 2024–2028 tas fram i samråd med samordningsgruppen.
- Kommunikationsplan och mötesformer ska ses över.
- En satsning ska genomföras för att öka antalet studentuppsatser med koppling till forskningsprojekt vid plattformen eller utifrån önskemål från samverkanspartners på FPL HiS.
- En satsning görs för att sprida studiecirkelar och cirkelledarutbildning. En befintlig studiecirkel ska utvärderas och ytterligare minst en studiecirkel kommer att utvecklas.
- Tre doktorandtjänster är utlysta. Sannolikt kommer någon/några av dessa doktorander att anslutas till plattformen.
- Under 2024 kommer en doktorand anslutas till ett befintligt plattformprojekt.

Publikationer 2023

Forskningsplattformen har ett nära samarbete med andra miljöer inom HKR och de vetenskapliga publikationer som även redovisas inom ramen för dessa miljöer är specifikt markerade enligt följande: A= PRO-CARE, B=MHS, C=Cyphisco. Namnet på de medarbetare som ingår i forskningsplattformens verksamhet är understruken.

Vetenskapliga referensbedömda publikationer

Aregger Lundh, S., Israelsson, J., ^AHagell, P., Lilja Andersson, P., & Kristofer, Å. (2023). Life satisfaction in cardiac arrest survivors: A nationwide Swedish registry study. *Resuscitation Plus*, 15, 1–9. Artikel 100451.

^BBeck, I., Törnquist, K., Gruvebäck, A., Rasmussen, B. H., & ^AOlsson Möller, U. (2023). Nurses' experiences of using the Integrated Palliative care Outcome Scale with patients in specialized palliative care: A qualitative focus group study. *Nursing Open*, 10(12), 7639–7649.

Bonde, J. P. E., Begtrup, L. M., Coggon, D., Jensen, J. H., Flachs, E. M., Jakobsson, K., Nielsen, C., Nilsson, K., Rylander, L., Vilhelmsson, A., Petersen, K. U., & Tøttenborg, S. S. (2023). COVID-19-related hospital admission in spouses of partners in at-risk occupations. *Scandinavian Journal of Work, Environment and Health*, 49(3), 93–200.

Bonde, J. P. E., Begtrup, L. M., Jensen, J. H., Flachs, E. M., Jakobsson, K., Nielsen, C., Nilsson, K., Rylander, L., Vilhelmsson, A., Petersen, K. U., & Tøttenborg, S. S. (2023). Occupational risk of COVID-19 in foreign-born employees in Denmark. *Occupational Medicine*, 74(1), 63–70.

Bonde, J. P. E., Begtrup, L. M., Jensen, J. H., Flachs, E. M., Schlünssen, V., Kolstad, H. A., Jakobsson, K., Nielsen, C., Nilsson, K., Rylander, L., Vilhelmsson, A., Petersen, K. K. U., & Soegaard Toettenborg, S. (2023). Occupational risk of SARS-CoV-2 infection: a nationwide register-based study of the Danish workforce during the COVID-19 pandemic, 2020–2021. *Occupational and Environmental Medicine*, 80(4), 202–208.

Brogårdh, C., Lexell, J.E. & ^AWestergren, A. (2023) Measurement properties of the Falls Efficacy Scale – International (FES-I) in persons with late effects of polio: a cross-sectional study. *PM & R: The Journal of Injury, Function, and Rehabilitation*, 15(6), 751–760.

^BDinse, D., Haak, M., Nilsson, M., ^AKarlsson, S. & ^AOlsson Möller, U. (2023). The influence of the Covid-19 pandemic on municipal meeting places arranging group exercise for older persons. *International Journal of Qualitative Studies on Health and Well-being*, 18(1). Artikel 2235130.

Edberg, A. K. (2023). Healthcare Professionals' Viewpoint on Existential Loneliness in Older Individuals [Response to Letter]. *Psychology Research and Behavior Management*, 16, 2803–2804.

Edberg, A-K., Trogu, G., Manattini, A., Renn-Żurek, A., Modrzejewska, D. M., Woźnicka, E. B., Popovici, S., Pintilie, L., ^BBeck, I., Virbalienė, A., & Šiurienė, A. (2023). Existential Loneliness Among Older People from the Perspective of Health Care Professionals: A European Multicenter Study. *Psychology Research and Behavior Management*, 16, 2241–2252.

^CGarmy, P. (2023). Teaching the Subject of Nursing—Academic Teaching Based on Dossey's Holistic Nursing Theory. *SAGE Open Nursing*, 9, 1–5.

^CGarmy, P., ^CNorell-Clarke, A., & Sandlund, C. (2023). Limiting recreational screen media use increases physical activity among children but not their parents. *Evidence-based Nursing*, 26(2), 57.

^AGasser, F., Bala, S-V., ^AWestergren, A., Ekstrand, J. & ^AHagell, P. (2023). Further development and evaluation of a questionnaire targeting person-centred outpatient care for persons with long-term conditions. *Journal of Patient-Reported Outcomes*, 7(1), 85.

Gil Álvarez, M., Haugan, G., ^BLarsson, H., Saarelainen, S. M., Duppen, D., & Dezutter, J. (2023). Mapping Existential Loneliness: A Scoping Review on Existential Loneliness/Isolation Conceptualizations and Operationalizations. *Journal of Humanistic Psychology*, 0(0).

Heller, C., Haak, M., Schmidt, S. M., Chiatti, C., Ekstam, L., Nilsson, M. H., & Slaug, B. (2023). The Relationship Between Physical Housing Characteristics, Housing Accessibility and Different Aspects of Health Among Community-Dwelling Older People: A Systematic Review. *Journal of Aging and Health*, 36(1–2), 120–132.

Howells, K., Jerebine, A., Cools, W., D’Hondt, E., De Martelaer, K., Coppens, E., ... Sollerhed, A-C., ... Sääkslahti, A. (2023). Physical play – How do we inspire and motivate young children to be physically active through play? An international analysis of twelve countries’ national early years curriculum policies and practices for physical activity and physical play. *Journal of Early Childhood Education Research*, 12(1), 253–276.

Hult, M., Saaranen, T. & Lindström Nilsson, P. (2023). Calling as a resource for health and occupational wellbeing among the care sector workers in Finland. *Work*, 74(2), 723–732.

Jonsson, R., Nilsson, K., Björk, L., & Lindegård, A. (2023). Engaging the missing actor: lessons learned from an age-management intervention targeting line managers and their HR partners. *Journal of Workplace Learning*, 35(9), 177–196.

Juliussen, A. K., Garmy, P., & Olsson, A. M. (2023). Political representatives' experiences of child participation in decision-making processes: A qualitative interview study. *Children and Society*, 00, 1–18.

^BLarsson, H., ^BBeck, I., & Blomqvist, K. (2023). Perspectives on existential loneliness. Narrations by older people in different care contexts. *International Journal of Qualitative Studies on Health and Well-being*, 18(1). Artikel 2184032.

Matilainen, N., Blomberg, H., Sollerhed, A-C., Einberg, E-L., & Garmy, P. (2023). Longitudinal Study on Correlations Between Body Image, Physical Activity, and the Subjective Well-Being Among Adolescents Aged 14–16. *Journal of School Nursing*. Artikel 10598405231191281.

Melin, J., Göschel, L., ^AHagell, P., ^AWestergren, A., Flöel, A. & Pendrill, L. (2023). Forward and Backward Recalling Sequences in Spatial and Verbal Memory Tasks: What Do We Measure? *Entropy*, 25(5), 813.

Nilsson, K., Nygård, C. H., Midtsundstad, T., Lundqvist, P., & Crawford, J. (2023). Sustainable Healthy Working Life for All Ages—Work Environment, Age Management and Employability. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 20(3). Artikel 2712.

^ANivestam, A., ^AWestergren, A. & Haak, M. (2023). What makes older adults feel good? *Aging Clinical and Experimental Research*. 35(6), 1195–1203.

Norell Pejner, M., & ^AKarlsson, S. (2023). Restoring Balance—A Woman's Expressions of Lived Experience of Everyday Life During a Period of Aging: A Case Study. *Inquiry*, 60. Artikel 469580231167133.

Norlin, J.M., Kellerborg K., Persson U., Oudin Åström D., Hagell P., Martinez-Martin P., & Odin P. (2023). Clinical Impression of Severity Index for Parkinson's Disease and its association to health-related quality of life. *Movement Disorders Clinical Practice*, 10(3): 392–398.

^AOlsson Möller, U., Zingmark, M., Ekstrand, J., & Haak, M. (2023). The Content of Physiotherapy and Factors Impacting on Reablement: A National Study. *Journal of Multidisciplinary Healthcare*, 16, 3075–3088.

^AOlsson Möller, U. (2023). Collaboration make us unique: Editorial. *European Journal of Physiotherapy*, 25(4), 177–178.

Perming, C., ^CEinberg, E-L., ^CBekaert, S., & ^CGarmy, P. (2023). Adolescents' Experience of Pain: A Focus Group Study in Sweden. *Journal of School Nursing*. Artikel 10598405231212907.

Skantze, C., Almqvist-Tangen, G., & ^AKarlsson, S. (2023). School nurses' experience of communicating growth data and weight development to parents of children 8 and 10 years of age. *BMC Public Health*, 23(1), Artikel 21.

Skantze, C., Almqvist-Tangen, G., Nyholm, M., & ^AKarlsson, S. (2023). Parents' Experiences of Communication With School Nurses About Their Child's Weight Development in Sweden. *Journal of School Nursing*, Artikel 10598405231221050.

^CSollerhed, A. C. (2023). Factors associated with implemented teacher-led movement and physical activity in early childhood education and care. *Frontiers in Psychology*, 14. Artikel 1221566.

^CSollerhed, A. C. (2023). Perceived insufficient pedagogical content knowledge in teaching movement and physical activity. Experiences from an action-oriented study among educators in early childhood education and care. *Frontiers in Sports and Active Living*, 4. Artikel 1050311.

^CSollerhed, A-C., & ^BBringsén, Å. (2023). Appearance between professionalism and work-related stress among marketing employees. *Work*, 75(4), 1231–1242.

Böcker och bokkapitel

Edberg, A-K., Jakobsson, L., Persson, L., Kvist, U. & Westergren, A. (2023). Forskningsplattformens utveckling: En historisk tillbakablick. I A-K. Edberg, & A. Westergren (Red.), *Jubileumsbok: Forskningsplattformen för Hälsa i Samverkan 2003–2023*. (s. 66–75). Kristianstad University Press.

Edberg, A-K., Sundström, M., & Olsson, A. (2023). Existentiell ensamhet: En utmaning inom vården till sköra äldre personer. I A-K. Edberg, & A. Westergren (Red.), *Jubileumsbok: Forskningsplattformen för Hälsa i Samverkan 2003–2023* (s. 39–58). Kristianstad University Press.

Edberg, A-K., & ^AWestergren, A. (Red.) (2023). *Jubileumsbok: Forskningsplattformen för Hälsa i Samverkan 2003–2023*. Kristianstad University Press.

^cEinberg, E-L., ^cGarnow, T., & ^cGarmy, P. (2023). Stress och hälsa hos ungdomar. I E-L. Einberg, & A-C. Sollerhed (Red.), *Barnsliga sammanhang: Forskning om barns och ungdomars möjligheter och utmaningar för hälsa och välmående* (s. 44–54). (Barnsliga sammanhang; Nr. 4). Kristianstad University Press.

^cEinberg, E-L., & ^cSollerhed, A-C. (Red.) (2023). *Barnsliga sammanhang: Forskning om barns och ungdomars möjligheter och utmaningar för hälsa och välbefinnande*. (Barnsliga sammanhang; Nr. 4). Kristianstad University Press.

^cGarmy, P., Clausson, E. K., & ^cEinberg, E-L. (2023). Holistisk omvårdnadsteori applicerad i skolsköterskans verksamhet. I E-L. Einberg, & A-C. Sollerhed (Red.), *Barnsliga sammanhang: Forskning om barns och ungdomars möjligheter och utmaningar för hälsa och välbefinnande* (s. 127–144). (Barnsliga sammanhang; Nr. 4). Kristianstad University Press.

^cGarmy, P., ^cEinberg, E-L., & Hedov, G. (2023). Effekter och erfarenheter av spädbarnsmassage. I E-L. Einberg, & A-C. Sollerhed (Red.), *Barnsliga sammanhang: Forskning om barns och ungdomars möjligheter och utmaningar för hälsa och välbefinnande* (s. 11–16). (Barnsliga sammanhang; Nr. 4). Kristianstad University Press.

^cGarmy, P., Gellerstedt, L., Hellström, A., Norell Clarke, A., & Sandlund, C. (Red.) (2023). *Sömn vid hälsa och ohälsa*. Studentlitteratur.

^cGarmy, P., & ^cHedin, G. (2023). Sömn och hälsa hos barn och ungdomar i skolåldern. I A-K. Edberg, & A. Westergren (Red.), *Jubileumsbok: Forskningsplattformen för Hälsa i Samverkan 2003–2023* (s. 59–65). Kristianstad University Press.

^cGarnow, T. (2023). Att känna sig djupt ensam och längta efter att få berätta: Ungdomars erfarenheter av existentiell ensamhet. I E-L. Einberg, & A-C. Sollerhed (Red.), *Barnsliga sammanhang: Forskning om barns och ungdomars möjligheter och utmaningar för hälsa och välbefinnande* (s. 71–77). (Barnsliga sammanhang; Nr. 4). Kristianstad University Press.

^CHedin, G. (2023). Sömn och sömnproblem hos ungdomar. I E-L. Einberg, & A-C. Sollerhed (Red.), *Barnsliga sammanhang: Forskning om barns och ungdomars möjligheter och utmaningar för hälsa och välbefinnande* (s. 55–60). (Barnsliga sammanhang; Nr. 4). Kristianstad University Press.

Laustsen, C. E., Haak, M., & Westergren, A. (2023). Att involvera yrkesverksamma i forskning om åldrande och hälsa. I A-K. Edberg, & A. Westergren (Red.), *Jubileumsbok: Forskningsplattformen för Hälsa i Samverkan 2003–2023* (s. 22–38). Kristianstad University Press

Nivestam, A., Westergren, A., & ^AKarlsson, S. (2023). Preventiva Hembesök till Seniorer: Samverkan mellan kommuner, Region Skåne samt Högskolan Kristianstad. I A-K. Edberg, & A. Westergren (Red.), *Jubileumsbok: Forskningsplattformen för Hälsa i Samverkan 2003–2023* (s. 8-21). Kristianstad University Press.

Norell Clarke, A., & ^CGarmy, P. (2023). Drömmar. I P. Garmy, L. Gellerstedt, A. Hellström, A. Norell, & C. Sandlund (Red.), *Sömn vid hälsa och ohälsa* (s. 85–94). Studentlitteratur.

Norell Clarke, A., & ^CGarmy, P. (2023). Sömn hos barn och ungdomar. I P. Garmy, L. Gellerstedt, A. Hellström, A. Norell, & C. Sandlund (Red.), *Sömn vid hälsa och ohälsa*. (s. 95–108). Studentlitteratur.

Rångtell, F., & ^CGarmy, P. (2023). Sömn, minne och kreativitet. I P. Garmy, L. Gellerstedt, A. Hellström, & C. Sandlund (Red.), *Sömn vid hälsa och ohälsa*. (s. 75–84). Studentlitteratur.

^CSollerhed, A-C. (2023). Rörelse i förskolan, stökiga och besvärliga moment eller viktiga inlärningsituationer? I E-L. Einberg, & A-C. Sollerhed (Red.), *Barnsliga sammanhang: Forskning om barns och ungdomars möjligheter och utmaningar för hälsa och välmående* (s. 17–33). (Barnsliga sammanhang; Nr. 4). Kristianstad University Press.

^cSollerhed, A-C., ^cEinberg, E-L., & ^cGarmy, P. (2023). Body image och fysisk aktivitet: betydelse för ungdomars hälsa och välbefinnande. I E-L. Einberg, & A-C. Sollerhed (Red.), *Barnsliga Sammanhang: Forskning om barns och ungdomars möjligheter och utmaningar för hälsa och välmående* (s. 34–43). (Barnsliga sammanhang; Nr. 4). Kristianstad University Press.

Westergren, A., Laustsen, C. E., Andersson, S., Lood, Q., Ålund, S., Petersson, P. & Haak, M. (2023). Forsknings-samarbete mellan forskare och personer utanför akademien. I H. Jönsson (Red), *UserAge: Att förstå brukarmedverkan i forskning om åldrande och hälsa*. (s. 11–26). Research Reports in Social Work 2023:2. Lund: University of Lund.

Populärvetenskapliga publikationer

^BBeck, I. (2023). IPOS: vägen från brittisk idé till användning i Sverige. *Palliativ vård Tidskriften för palliativ vård i Sverige*, 2023(3), 24–27.

^cEinberg, E-L. (2023). Stress, hälsa och välbefinnande hos ungdomar: utifrån ungdomars och skolsköterskors erfarenheter. *Hälsa*, (4), 26–29.

Garmy, P. (2023). Effekt av spädbarnsmassage. *Barnbladet*, (3), 34–35.

^cGarmy, P. (2023). När BVC-sköterskor lär ut spädbarnsmassage i föräldragrupper. *Hälsa*, (1), 12–14.

^cGarmy, P., & ^cHedin, G. (2023). God sömn främjar framgångsrika studier. *Högskolepedagogisk debatt*, (1), 77–83.

^cGarnow, T. (2023). Ensammast i hela världen: erfarenheter av existentiell ensamhet under ungdomstiden. *Kyrkfönstret*, (3), 11.

^cGarnow, T. (2023). ”Man känner sig väldigt vilsen”: Ungdomars erfarenheter av existentiell ensamhet. *Psyche*, 2.

Melin Johansson, C., Freman, Å., Österlind, J., Beck, I., Andersson, M., Eklöv, S., Österholm, H., Meling, A., Duarte, A., Mjörnberg, M.,

Ny, M., & Tegman, P. (2023). SFPO: ”Backa inte för samtal om önskan att dö”. *Palliativ vård. Tidskriften för palliativ vård i Sverige*, (1), 9–10.

^BSjöberg, M., ^BLarsson, H., & Sundström, M. (2023). Att vara rustad att möta äldre personers existentiella ensamhet kan främja existentiell hälsa. *Socialmedicinsk Tidskrift*, 100(1), 227–235.

Rapporter

Nilsson, K., & Löfqvist, L. (2023). Chefers attityder till sina äldre medarbetares förutsättningar, arbetssituation och arbetsförmåga samt behov av åtgärder för ett friskt och hållbart arbetsliv för alla åldrar: uppföljningsundersökning år 2022 i en svensk kommun. Rapport nr 3/2023. Arbets- och miljömedicin Syd.

Nilsson, K., & Löfqvist, L. (2023). Äldre medarbetares upplevelse av sina förutsättningar, arbetssituation och arbetsförmåga samt behov av åtgärder för ett friskt och hållbart arbetsliv för alla åldrar: uppföljningsundersökning år 2022 i en svensk kommun. Rapport nr 4/2023. Arbets- och miljömedicin Syd.

Westergren A., Albinsson J. & Olsson J. (2023) Verksamhetsberättelse 2022. Forskningsplattformen Hälsa i Samverkan. Högskolan Kristianstad.

Presentationer

Internationella vetenskapliga presentationer

Aregger Lundh, S., Israelsson, J., Hagell, P., Lilja Andersson, P., & Kristofer, Å. (2023). Association between Life satisfaction, self-reported health, and psychological distress among cardiac arrest survivors: A structural equation modelling study. European Resuscitation Council Congress – Resuscitation 2023, Barcelona, Spanien, 2-4 november.

^BBergman, J., ^BBringsén, Å., ^BNilsson Lindström, P., & Haak, M. (2023). Health promotion supporting a sport education in an upper secondary school in southern Sweden. Nordic Health Promotion Research Conference 2023, Halmstad, Sverige, 14–16 juni.

Björklund, S., Lilja Andersson, P., Persson, M., Hagell, P., & Holmberg, M. (2023). Health care encounters in the ambulance service with persons living in disadvantage neighborhoods – A phenomenographic study of ambulance staff’s perceptions. 4th Global Conference on Emergency Nursing and Trauma Care 2023, Gothenburg, Sweden, 9–11 november.

Bringsén, Å., Nilsson Lindström, P., & ^BNilsson, M. (2023). Success factors for a physical literacy initiative in a Swedish upper secondary school for pupils with disabilities. Nordic Health Promotion Research Conference 2023, Halmstad, Sverige, 14–16 juni.

Edberg, A-K. & ^CGarnow, T. (2023). Existential loneliness in a lifespan perspective with focus on adolescents: Symposium. Horatio Congress 2023, St Julians, Malta, 13–14 mars.

^CEinberg, E-L. (2023). Adolescents' experiences of stress: focus group interviews during the Covid-19 Pandemic in Sweden. The SNI2023 Conference, Boston, Massachusetts, USA, 16–21 juli.

^CEinberg, E-L., Rahr, C., Persson, L., & ^CGarmy, P. (2023). Health among School-Aged Children and Adolescents During the COVID-19 Pandemic: School Nurses’ Perspectives. The SNI2023 Conference, Boston, Massachusetts, USA, 16–21 juli.

^CEinberg, E-L., Rahr, C., Persson, L., & ^CGarmy, P. (2023). Health-promoting work to prevent stress in Swedish adolescents: School nurses’ experiences. The SNI2023 Conference, Boston, Massachusetts, USA, 16–21 juli.

Fåglum, K., Hjort, A., ^AHagell, P., Ozanne, A., & Bergquist, F. (2023). How do people with Parkinson’s disease experience self-optimization of treatment using digitally supported symptom monitoring?. International Congress of Parkinson’s Disease and Movement Disorders, Copenhagen, Danmark 27–31 august.

^CGarmy, P. (2023). Start of the Journal Sleep and Health. The 41st Annual Meeting of International Academy of Nursing Editors, Dublin, Irland, 31 juli–3 august.

^CGarmy, P., ^CGarnow, T., Hörbo, M., Johansson, C., & ^CEinberg, E-L. (2023). Interviewing adolescents in focus groups about experience of stress during the COVID-19 pandemic: methodological benefits and challenges. The 5th Nordic Conference in Nursing Research, Reykjavik, Island, 2–4 oktober.

^CGarnow, T., ^CEinberg, E-L., ^CGarmy, P., & Edberg, A-K. (2023). Using different methodological approaches when exploring experiences of existential loneliness during adolescence. The 5th Nordic Conference in Nursing Research, Reykjavik, Island, 2–4 oktober.

^CGarnow, T., ^CGarmy, P., Edberg, A-K., & ^CEinberg, E-L. (2023). Existential loneliness among adolescents. Horatio Congress 2023, St Julians, Malta, 13–14 mars.

^AGasser, F., Bala, S-V., ^AWestergren, A., Ekstrand, J., & ^AHagell, P. (2023). Theoretical and empirical item hierarchies of person-centred outpatient care: Preliminary findings. The 5th Nordic Conference in Nursing Research, Reykjavik, Island, 2–4 oktober.

Hjort Telhede, E., & Arvidsson, S., & ^AKarlsson, S. (2023). Frail older people's experiences of sleep and using a weighted blanket when living in nursing homes. EANS Summer Conference 2023 Continuity and Quality of Fundamental Nursing Care for Older People in Long Term Care., Oslo, Norge, 5–6 juli.

Håkansson, T., Svensson, H., & ^AKarlsson, S. (2023). Spousal experience of everyday life when living with a person with young onset dementia. Alzheimer's Association International Conference, Amsterdam, Netherlands, 16–20 juli.

Jönsson, M., Edberg, A-K., Orrung Wallin, A., Sundström, M. & Backman, A. (2023). Exploring person-centred leadership in residential care- methodological challenges and insights. The 5th Nordic Conference in Nursing Research, Reykjavik, Island, 2–4 oktober.

Laustsen, C.E., Westergren, A. & Haak, M. (2023). Involving healthcare professionals and managers in research projects on ageing and health: participatory mixed method studies. The 5th Nordic Conference in Nursing Research, Reykjavik, Island, 2–4 oktober.

Maughan, E. D., ^CEinberg, E-L., & Chalmers, L. (2023). School Nurse Outcomes: How do we measure our value and effectiveness? The SNI2023 Conference, Boston, Massachusetts, USA, 16–21 juli.

Martinsson, E., ^CGarmy, P., & ^CEinberg, E-L. (2023). Student's Wellbeing during the COVID-19 Pandemic in Sweden from School Nurses' Perspective. The SNI2023 Conference, Boston, Massachusetts, USA, 16–21 juli.

Nagel, C & Nilsson, K. (2023). Nurses' work situation and health before and during the Covid-19 pandemic. Nordic Health Promotion Research Conference, Halmstad, Sverige, 14–16 juni.

^ANagel, C., ^AWestergren, A., Nilsson Lindström, P., & ^ANilsson, K. (2023). Using mixed methods and research circles to work for sustainability in nurses' health and work situation from Covid-19 pandemic experiences. The 5th Nordic Conference in Nursing Research, Reykjavik, Island, 2–4 oktober.

Nilsson Lindström, P., Behm, L., Bringsén, Å., & Nilsson, K. (2023). Social sustainability through daily activity: "Grow with horsepower" is person-centered and nature-oriented. Nordic Health Promotion Research Conference, Halmstad, Sverige, 14–16 juni.

Nivestam, A., Simonsen, N., Lind, J., Seneca Terkelsen, A., & Clancy, A. (2023). Health promotion in ageing research in a Nordic context: A scoping review of doctoral theses. Nordic Health Promotion Research Conference 2023, Halmstad, Sverige, 14–16 juni.

Olsson Möller, U., Holst Hansson, A., & Malmström, M. (2023). Planting a seed: experiences of support from health care of relatives of women with breast cancer. The 5th Nordic Conference in Nursing Research, Reykjavik, Island, 2–4 oktober.

Perming, C., ^CEinberg, E-L., ^CBekaert, S., & Garmy, P. (2023). Adolescents' Experience of Pain: A Focus Group Study in Sweden. The 5th Nordic Conference in Nursing Research, Reykjavik, Island, 2–4 oktober.

^CSollerhed, A-C. (2023). Pedagogical Content Knowledge in Movement and Physical Activity among Educators in Early Childhood Education and Care. The 28th Annual Congress of the European College of Sport Science, Paris, Frankrike, 4–7 juli.

Staal A.M., Christensen K.B., Smithard D., Westergren A., Emborg C. & Melgaard D. (2023). Psychometric properties for the Danish version of 4 Question Test – a dysphagia screening tool. The European Society for Swallowing Disorders (ESSD) 13th Annual Congress, Toulouse, Frankrike, 28 november–2 december.

Nationella konferenser

^BBeck, I., ^BLarsson, H., Österlind, J., & Hjort, E. (2023). Palliativ omvårdnad i sjuksköterskeutbildningar. Den 8:e Nationella Konferensen i Palliativ Vård, Malmö, 2–4 oktober.

^BBeck, I., Malmström, I., Öserlind, J., Hjort, E., ^BLarsson, H., & Nilsson, M. (2023). Dialogtorg: Kunskap i allmän palliativ vård. Den 8:e Nationella Konferensen i Palliativ Vård, Malmö, 2–4 oktober.

^BBeck, I., Rasmussen, B., Wallin, V., & Forsberg, S. (2023). Dialogtorg: Patienters prioriteringar i relation till grundläggande behov. Den 8:e Nationella Konferensen i Palliativ Vård, Malmö, 2–4 oktober.

Björklund, S., Lilja Andersson, P., Persson, M., ^AHagell, P., & Holmberg, M. (2023). Health care encounters in stigmatized neighborhoods: A phenomenographic study of ambulance staff's perceptions. Centrum för interprofessionell samverkan och sambruk i akut vård. CISA konferens, Växjö, 19–20 oktober.

^BDinse, D. (2023). Fysisk aktivitet för seniorer. Konferens 2023 – med fokus på hälsosamt åldrande, FPL HiS, Kristianstad, 14–15 september.

^BDinse, D., ^AOlsson Möller, U., Nilsson, M., ^AKarlsson, S., & Haak, M. (2023). Att göra gruppträning på mötesplatser personcentrerade och hållbara. Konferens 2023 – med fokus på hälsosamt åldrande, FPL HiS, Kristianstad, 14–15 september.

^BDinse, D., ^AOlsson Möller, U., ^BNilsson, M., ^AKarlsson, S., & Haak, M. (2023). Stakeholders' strategies to enable person-centredness and sustainability when arranging group exercise for community-dwelling older persons. SWEAH conference 2023, Norrköping, 21–22 november.

^CEinberg, E-L., ^CGarnow, T., & ^CGarmy, P. (2023). Stress och hälsa hos ungdomar. Konferens om barns hälsa och välmående, Kristianstad, 20 oktober.

^CGarmy, P., ^CEinberg, E-L., & Hedov, G. (2023). Effekter och erfarenheter av spädbarnsmassage. Konferens om barns hälsa och välmående, Kristianstad, 20 oktober.

^CGarnow, T. (2023). Att känna sig djupt ensam och längta efter att få berätta: Ungdomars erfarenheter av existentiell ensamhet. Konferens om barns hälsa och välmående, Kristianstad, 20 oktober.

^CGarnow, T. (2023). Interkulturell omvårdnad med normkritiska perspektiv: Hur sjuksköterskor kan bidra till en mer jämlik psykiatrisk vård. Psykiatriska riksföreningen för sjuksköterskors årskonferens 2023, Göteborg, 27–28 april.

^CGarnow, T., ^CGarmy, P., Edberg, A-K., & ^CEinberg, E-L. (2023). Lyssna på mig! Ungdomar med erfarenheter av existentiell ensamhet längtar efter att få berätta. Psykiatriska riksföreningen för sjuksköterskors årskonferens 2023, Göteborg, 27–29 april.

^CHedin, G., & ^CGarmy, P. (2023). Stöd till högskolestudenter med sömnproblem. Sömn och Hälsa, Karlstad, 17 mars.

Hjort Telhede, E., Arvidsson, S., & ^AKarlsson, S. (2023). Sömn. Tyngdtäcke som intervention för äldre personer med sömnproblem i särskilt boende. Den 8:e Nationella Konferensen i Palliativ Vård, Malmö, 2–4 oktober.

Jönsson, M., Edberg, A-K., Orrung Wallin, A., Sundström, M., & Backman, A. (2023). Personcentrerat ledarskap inom särskilt boendehetschefers perspektiv. Konferens 2023-med fokus på hälsosamt åldrande, FPL HiS, Kristianstad, 14–15 september.

^AKarlsson, S., & Nivestam, A. (2023). Preventiva hembesök för seniorer. Konferens 2023 – med fokus på hälsosamt åldrande, FPL HiS, Kristianstad, 14–15 september.

^BLarsson, A-L., ^BBeck, I., ^BJanlöv, A-C., & ^CEinberg, E-L. (2023). Att uppmärksamma och bemöta patienter i sorg i samband med närståendes död: Undersköterskor och vårdbiträdens erfarenheter. Den 8:e Nationella Konferensen i Palliativ Vård, Malmö, 2–4 oktober.

^BLarsson, A-L., ^BBeck, I., ^BJanlöv, A-C., & ^CEinberg, E-L. (2023). Att uppmärksamma och bemöta patienter i sorg i samband med närståendes död: Undersköterskors och vårdbiträdens erfarenheter. Konferens 2023 – med fokus på hälsosamt åldrande, FPL HiS, Kristianstad, 14–15 september.

Nagel, C & Nilsson, K. (2023). Nurses' work situation and health before and during the Covid-19 pandemic. Konferens 2023 – med fokus på hälsosamt åldrande, FPL HiS, Kristianstad, 14–15 september.

Norlin, J. M., Gustafsson, A., Hjalte, F., ^AHagell, P., & Odin, P. (2023). The impact of non-motor symptoms on costs in Parkinson's disease. Swedish Health Economics Association annual conference 2023, Stockholm, 25–26 april.

Pranter, C., Törnqvist, K., & ^BBeck, I. (2023). Vad uppfattar sjuksköterskan under ett hembesök? Att jämföra proxirapporterade och patientrapporterade utfallsmått som reflektionsunderlag för förbättringsarbete. Den 8:e Nationella Konferensen i Palliativ Vård, Malmö, 2–4 oktober.

^BSjöberg, M., ^BLaustsen, C. E., ^BBeck, I., ^BBlomqvist, K., & ^BLarsson, H. (2023). Sjuksköterskestudenters erfarenheter av färdighetsträning i att samtala om känslomässiga och existentiella frågor. Den 8:e Nationella Konferensen i Palliativ Vård, Malmö, 2–4 oktober.

^CSollerhed, A-C., ^CEinberg, E-L., & ^CGarmy, P. (2023). Body image och fysisk aktivitet: betydelse för ungdomars hälsa och välmående. Konferens om barns hälsa och välmående, Kristianstad, 20 oktober.

Törnblom, M., ^AKarlsson, S., ^AOlsson Möller, U., Rönkkö, K., & Nivestam, A. (2023). Objektiv screening av fallrisk vid preventiva hembesök. Konferens 2023 – med fokus på hälsosamt åldrande, FPL HiS, Kristianstad, 14–15 september.

Westergren A. & Forsberg S. (2023). Att äta – hur svårt kan det vara? Eller Stävar vi mot samma mål(-tider)? Kostdagarna, nationell konferens, Malmömässan, Malmö, 29–30 mars.

I media

Reportage, ”Brist på sömn bland unga är ett folkhälsoproblem”.

^CHedin, G., Helsingborgs Dagblad, 2023-01-17.

Reportage, ”Brist på sömn bland unga är ett folkhälsoproblem.

^CHedin, G., Sydsvenskan, 2023-01-19.

Intervju, ”Är det bra eller dåligt att snooza?”. ^CGarmy, P.,

Radio P4 Extra, 2023-02-16.

Intervju, ”Så lång är den ultimata powernapen”. ^CGarmy, P.,

Radio P4 Väst, 2023-02-25.

Reportage, ”Så mycket gladare blir vi av ljuset”. ^CGarmy, P.,

Svenska Dagbladet, 2023-03-21.

Reportage, ”Det får äldre personer att må bra”. Nivestam A.,

Westergren, A. & Haak, M., Äldre i centrum, 2023-03-24.

Reportage, ”Sömnens betydelse för ungdomar”. ^CHedin, G.,

Barnbladet, 2023-04-03.

Intervju, ”Sjuksköterskor knäcktes av pandemin”. Nagel, C.,

Radio P4 Kristianstad, 2023-04-06.

Reportage, ”Cicilia forskar om psykisk ohälsa – bland vårdpersonal”.

Nagel, C., Kristianstadsbladet, 2023-04-08

Reportage, ”Unga tar sömn på stort allvar”. ^CHedin, G.,

Vetenskap och Hälsa, 23-05-05.

Reportage, Hjälp tonåringen sova gott. ^CGarmy, P.,
Vetenskap och hälsa, 2023-05-22.

Intervju, ”Sjuksköterskors arbetsituation och hälsa under pandemin”.
Nagel, C., Ekot, 2023-06-01.

Intervju, ”Sömn under varma sommarnätter”. ^CGarmy, P.,
Radio P4 Skaraborg, 23-06-15.

Reportage, ”Upptäck och förebygg undernäring”. ^AWestergren, A.,
& von Berens, Å., Äldre i centrum, 2023-06-20.

Reportage, ”Sova tillsammans. Experten: Viktigt bejaka egna
sömnvanor i en relation”. ^CGarmy, P., Sydsvenskan, 2023-07-03.

Intervju, ”Tillbaka till skolan och svårt att sova – mer regler från
vuxna”. ^CHedin, G., Sveriges Radio Sjuhärad, 2023-08-21.

Reportage, ”De talade om psykisk ohälsa i församlingshemmet:
”Våga vara kvar i samtalet”. ^CGarnow, T., Kristianstadsbladet,
2023-09-10.

Reportage, ”Ungdomar önskar stöd för bättre sömn”. ^CHedin, G.,
Kroppsterapeuten, 2023-09-11.

Intervju, ”Dödshjälp: Så resonerar två yrkesföreningar”. Beck, I.,
Vårdfokus, 2023-11-23.

Poddar

^BBeck, I., ^CEinberg, E-L. & ^CGarmy, P. (2023). Ungdomar och
stress. Nyfiken på Omvårdnad [Avsnitt 1]. HKRs omvårdnadspodd.
https://hkrplay.hkr.se/media/t/0_4qidoqth/598832

^BBeck, I., ^CEinberg, E-L. & ^CGarmy, P. (2023). Sjuksköterskors
upplevelser av att använda frågeformuläret IPOS i vården av äldre.
Nyfiken på Omvårdnad [Avsnitt 2]. HKRs omvårdnadspodd.
https://hkrplay.hkr.se/media/t/0_r6engl1vu

Beck, I., ^CEinberg, E-L. & ^CGarmy, P. (2023). Spädbarnsmassage.
Nyfiken på Omvårdnad [Avsnitt 3]. HKRs omvårdnadspodd.
https://hkrplay.hkr.se/media/t/0_8ujunm1

^BBeck, I., ^CEinberg, E-L. & ^CGarmy, P. (2023). Förbättrad smärt-skattning för äldre – effekten av NVP. Nyfiken på omvårdnad [Avsnitt 4]. HKRs omvårdnadspodd. https://hkrplay.hkr.se/media/t/0_rpty8rqa/598832

^BBeck, I., ^CEinberg, E-L., ^CGarmy, P. & ^BNilsson, M. (2023). Knocking On Natures Door. Nyfiken på Omvårdnad [Avsnitt 5]. HKRs omvårdnadspodd. https://hkrplay.hkr.se/media/t/0_m2cr1qze

^BBeck, I., ^CEinberg, E-L. & ^CGarmy, P. (2023). Skolsköterska i Oxford. Nyfiken på Omvårdnad [Avsnitt 6]. HKRs omvårdnadspodd. https://hkrplay.hkr.se/media/t/0_8iwvz717

^CGarnow, T. & Altenius, C. (2023). #6 Existentiell ensamhet Tide Garnow. GemEnsamhetspodden.

6 Existentiell Ensamhet Tide Garnow av GemEnsamhetspodden (soundcloud.com)

Westergren A. & von Berens Å. (2023) Undernäring bland äldre (riktar sig till personal). Äldre i Centrum-podcast. [Avsnitt 23]. (<https://aldreicentrum.se/podcast/>)

Westergren A. & von Berens Å. (2023) Viktigt om mat och näring (riktar sig till äldre personer och anhöriga). Äldre i Centrum-podcast. [Avsnitt 24]. (<https://aldreicentrum.se/podcast/>)

Högskolan Kristianstads webbsida

Fullmatat program om hälsosamt åldrande. Nationell tvådagarskonferens. Westergren, A. 2023-09-04.

Forskningsprojekt

Att möta personer i sorg

*Ingela Beck, Ann-Christin Janlöv, Eva-Lena Einberg
och Anne-Lie Larsson, Högskolan Kristianstad*

Fokus för projektet är att utforska hur personal inom vård- och omsorg uppmärksammar personer som drabbats av sorg när en närstående avlidit.

Död och sorg är områden som människor i allmänhet och inte heller professionella inom vården är bekväma med att närma sig, eller att tala om. Ofta uttrycks att sorg är ”naturligt”, vilket därför kan missförstås som att det inte är något som behöver uppmärksammas. Vad det egentligen betyder är att det är ”naturligt” med psykisk ohälsa vid sorg. Förlust av partner eller barn innebär enligt forskning oftast en övergång till en ny livssituation vilket i sig innebär ökad sårbarhet. Sådan förlust är en av de mest stressfyllda händelserna i livet, och som visat samband med ökad sjuklighet och död. Liknande gäller naturligtvis även vid starkt känslomässigt band till annan närstående. En sorgereaktion innebär en kris/stressreaktion vilken påverkar biologiska processer i hjärnan både i ett akut skede samt en längre tid framöver. Sorge-reaktionens svårighetsgrad beror på omständigheter i den drabbades livssituation som helhet. Personer som får vård och omsorg i hemmet är i en redan utsatt situation och förlust av en närstående riskerar att ytterligare försämra deras hälsa och dagliga liv.

Projektet i form av två studier genomförs i samarbete med fem kommuner i Skåne. Ursprungligen planerades enbart kommuner inom nordöstra Skåne att medverka, men på grund av Covid-19 pandemin involverades även andra kommuner. Intervjuer har genomförts med personal inom hemtjänst (vårdbiträden och undersköterskor) och studiens resultat kommer att publiceras en vetenskaplig tidskrift. Under våren 2023 har intervjuer med personal inom hemsjukvård (sjuksköterskor) genomförts, och även denna studie kommer att publiceras i en vetenskaplig tidskrift.

En referensgrupp (en form av brukarmedverkan) utformades, bestående av anhörigkonsulent, vård och omsorgspersonal, diakon, och person som drabbats av sorg när närstående avlidit, som medverkar till-

sammans med forskargruppen under de två studier som inkluderar hemtjänst och hemsjukvårdspersonal.

Målet med projektet är att skapa en grund för att utveckla ett personcentrerat stöd vid sorg som vård- och omsorgspersonal kan använda i sitt arbete.

Därför orkar vi – Sjuksköterskors arbetssituation och hälsa före, under och efter COVID-19 pandemin, samt förutsättningar för att arbeta personcentrerat

Kerstin Nilsson, Cicilia Nagel, Albert Westergren, Petra Nilsson Lindström och Sophie Schön Persson. Projektet drivs i samverkan mellan Region Skåne, Högskolan Kristianstad och Lunds universitet

Sjuksköterskor utgör en stor andel av arbetstagarna på den svenska arbetsmarknaden och står också för en stor del av antalet sjukfall i Sverige. Det råder brist på sjuksköterskor och en del lämnar yrket efter bara några få år. Covid-19 pandemin drabbade världen hårt och utgjorde ett ovälkommet men naturligt belastningsexperiment på sjukvårdsorganisationen.

Det övergripande syftet med detta projekt är att öka kunskapen om arbetsrelaterade faktorer som medverkar till att en del sjuksköterskor kan eller inte kan, vill och klarar av att arbeta före och under Covid-19 pandemins gigantiska belastningsexperiment på sjukvården.

I projektet analyseras longitudinella data med sjuksköterskor insamlad 2017 och 2020, dvs. före och under Covid-19 pandemin. Med utgångspunkt från dessa resultat kommer sjuksköterskor sedan att djupintervjuas för att fördjupat undersöka olika fenomen med betydelse för sjuksköterskornas arbetssituation. Därefter kommer åtgärdsförslag och strategier som medverkar till hållbar arbetssituation och ett helt yrkesliv för sjuksköterskor att utvecklas i diskussion med berörda parter. Denna brukarmedverkan i forskning ses som ett aktivt partnerskap mellan forskarna och de personer som forskningen berör, och avser att göra forskningen mer användbar för brukarna.

Projektet förväntas bidra till utformningen av framtidens friska och hållbara arbetsplatser, särskilt med fokus på sjuksköterskans arbetssituation. Den nya kunskapen som projektet tar fram avser att medverka till att förebygga sjukskrivningar, flykt från sjuksköterskeyrket och

stärka möjligheten för ett längre arbetsliv. Därmed kan studien även bli ett bidrag till hälso- och sjukvårdens kompetensförsörjning. Projektets kunskapsbidrag knyter an till FN:s hållbarhetsmål i Agenda 2030.

Jämlik, nära och säker vård för personer med Parkinsons sjukdom och deras närstående

Helena Larsson, Maria Haak, Peter Hagell, Erik Piculell vid Högskolan Kristianstad samt Carina Hellqvist, Linköpings universitetssjukhus och Linköpings universitet

Att leva med Parkinsons sjukdom innebär att leva med en neurodegenerativ sjukdom som inte går att bota eller bromsa. I Sverige finns det cirka 18 000 personer som lever med Parkinsons sjukdom och cirka 2000 personer får diagnosen varje år, varav merparten är 60 år eller äldre. För att kunna leva sitt liv i sitt eget hem behövs en nära, regelbunden uppföljning och god kontakt med vården för att upptäcka symptom och ge rätt behandling i rätt tid. Personer som lever med Parkinsons sjukdom uttrycker brist på adekvat stöd från sjukvården för att kunna hantera sjukdomen och det saknas stöd till närstående. Det finns behov av att hitta nya modeller för hälso- och sjukvården i att stödja personer med Parkinson och närstående att hantera sjukdomen i vardagen. Därtill behövs nya sätt att organisera och tillhandahålla vård för att uppnå en jämlik, nära och säker vård. Det kan handla om olika typer av digitala lösningar som flyttar vård och stöd närmare personens eget hem. Vården till personer med Parkinson har stor potential att ges på ett säkert och högkvalitativt sätt i personens eget hem men förutsättningarna har inte undersökts.

Syftet med projektet i sin helhet är att identifiera, testa och vidareutveckla digitala lösningar för att skapa förutsättningar för ökad förmåga till egenvård och livstillfredsställelse för personer med Parkinsons sjukdom och deras närstående. Projektet inleddes med en litteraturstudie för att kartlägga den kunskap som finns avseende utbildningsinterventioner. Därtill har intervjuer genomförts med personer med Parkinsons sjukdom och deras närstående för att utforska vilka behov och önskemål som finns avseende digitala lösningar och utbildningsmaterial. Intervjuerna är i analyskedje och preliminära resultat visar att det finns behov av riktade utbildningsinsatser i olika faser av sjukdom, särskilt i senare fas av sjukdom. Närstående efterfrågar information som specifikt riktas till dem. Det behövs vidare studier ur ett kommunalt

perspektiv där oftast de som är i sen fas av Parkinsons sjukdom ges vård och omsorg.

Resultaten från studierna i projektets inledande fas kommer att vara vägledande i fortsättningen av projektet. Under 2023 var projektet medsökande i en utlysning från Vinnova. Projektet beviljades medel och ett samarbete med RISE och flera andra aktörer kommer att pågå under de kommande två åren med det långsiktiga målet att arbeta för evidensbaserade digitala lösningar avseende självmonitorering och utbildningsmaterial användbar för personer med Parkinson sjukdom i olika stadier, närstående samt vårdgivare. Modellen för produktutveckling kan komma att utgöra en mall för innovationsutveckling för andra patientgrupper, till exempel personer med stroke.

Projektet genomförs i samarbete med Region Skåne och Region Östergötland samt kommuner i norra Skåne.

Nyttiggörande av preventiva hembesök till äldre personer på en samhällsnivå

Anna Nivestam, Albert Westergren, Gita Hedin och Maria Haak, Högskolan Kristianstad

Projektet syftar till att hos hembesökare som utför preventiva hembesök, identifiera viktiga aspekter gällande nyttjandet av information från preventiva hembesök för att skapa ett samhälle som främjar hälsosamt åldrande.

För att främja hälsosamt åldrande behövs interventioner som stärker äldre personers individuella kapaciteter samt ett samhälle som skapar de bästa förutsättningarna för hälsosamt åldrande. Samhället bidrar till hälsosamt åldrande genom exempelvis åldersvänliga bostäder, samhällsservice och transporter. Preventiva hembesök till äldre personer är en intervention som möjliggör för hälsofrämjande aktiviteter att ske samtidigt på en individ- och en samhällsnivå.

Forskning avseende preventiva hembesök har pågått sedan 80-talet. Dock har fokus endast varit på en individnivå, inte en samhällsnivå, och interventionen har syftat till att främja hälsa och förebygga ohälsa hos den enskilda personen. Besöket genomförs av en hembesökare, exempelvis en sjuksköterska. Under besöket har hembesökaren en dialog med fokus på den äldres hälsa samt genomför individuella riskbedöm-

ningar med fokus på bland annat fallrisk och nutrition. Vidare ges individuella råd och stöd.

Emellertid visar en nyligen publicerad forskningsstudie att preventiva hembesök också kan nyttjas på en samhällsnivå för att främja äldre personers hälsa. I forskningsstudien fick ledande personer från kommunerna diskutera hur den information som samlas in vid besöken (äldre personers åsikter, hembesökarens observationer och statistiska data) kan nyttjas på en samhällsnivå. De ledande personerna lyfte fram hembesökaren som en viktig kunskapskälla till information kring äldre personers hälsa och förutsättningar för hälsa. En kunskapskälla som skulle kunna nyttjas mer medvetet för att fatta samhällseliga beslut som främjar hälsosamt åldrande. För att nyttja kunskapen kring äldres hälsa som hembesökaren erhåller genom besöken, behövs en bättre förståelse för hembesökarnas syn på viktiga aspekter gällande nyttjandet av information från preventiva hembesök.

Projektet genomförs i samverkan med kommuner kopplade till Forskningsplattformen för Hälsa i Samverkan samt flera andra kommuner i Sverige som deltar i studien.

Personcentrerad vård och personcentrerat ledarskap vid särskilt boende, (PERLE-studien)

Anna-Karin Edberg, Anneli Orrung Wallin, Malin Sundström, Marie Jönsson, Anna-Carin Karlsson, Anna Smedberg Bondesson, Angerd Eilard och Christoffer Dahl, Höskolan Kristianstad. Externa medarbetare: Annica Backman (Umeå universitet), och Yun-Hee Jeon (University of Sydney, AUS)

Fokus i personcentrerad vård är personens, i det här fallet den äldre personens, subjektiva erfarenheter och upplevelser och att vården ska utformas utifrån personens individuella önskemål, värderingar och behov. Att leda personcentrerad vård kan innebära nya krav och förväntningar på ledarskapet då man behöver skapa förutsättningar för att personcentrerad vård ska kunna utvecklas och upprätthållas i daglig praxis. Under Covid-19 pandemin har äldreomsorgen ställts inför helt nya utmaningar som har påverkat möjligheten att leda och genomföra en vård som utgår från personens individuella önskemål eftersom olika värden har ställts mot varandra, exempelvis äldre personers behov av gemenskap i kontrast till besöksförbud och restriktioner. Projektet

består av två separata, men relaterade studier; (A) en studie som har fokus på personcentrerat ledarskap och (B) en studie som har fokus på personcentrerad vård i ljuset av Covid-19.

Studien om personcentrerat ledarskap (A) syftar bland annat till att undersöka enhetschefer och sjuksköterskors förståelse av personcentrerad vård och erfarenheter och syn på personcentrerat ledarskap att utveckla och validera ett ramverk för personcentrerat ledarskap och utveckla en metodik för att bedöma personcentrerat ledarskap. Studien om personcentrerad vård i ljuset av Covid-19 (B) syftar till att utforska de etiska utmaningar som enhetschefer, sjuksköterskor och vård- och omsorgspersonal vid SÄBO har ställts inför, samt de bilder som media har förmedlat av äldreomsorgen under pandemin, och hur det har påverkat ledare och personal.

I projektet kommer flera olika datainsamlings- och analysmetoder att användas, bland annat individuella- och fokusgruppsintervjuer som analyseras med olika kvalitativa metoder, en diskursanalys av media samt validering av ett instrument med hjälp av en enkät och resultatet från fokusgruppsintervjuer.

Projektet genomförs i samverkan med kommuner i nordöstra Skåne, Halland och i Västerbotten. Förutom stödet från forskningsplattformen, finansieras projektet genom externa anslag från Demensfonden och Gyllenstiernska Krapperupsstiftelsen.

Personcentrering i hälsofrämjande interventioner för seniorer i kommunal verksamhet

Maria Haak, Daniella Dinse, Ulrika Olsson Möller, Marie Nilsson och Staffan Karlsson, Högskolan Kristianstad. Projektet genomförs i samarbete med kommuner som är kopplade till Forskningsplattformen för Hälsa i Samverkan

Det finns god evidens för att fysisk aktivitet och träning har positiva effekter för äldre personers hälsa. Hälsofrämjande aktiviteter med syfte att stödja äldre personer till bibehållen hälsa och självständighet genom fokus på fysisk aktivitet, social gemenskap, delaktighet och goda matvanor, förekommer i stor utsträckning inom kommunala verksamheter. Aktiviteterna utvärderas sällan och är mycket lite beforskade. Vidare är det inte klarlagt i vilken utsträckning de är personcentrerade, dvs utgår ifrån den enskilda individens behov och önskemål. Projektet syftar till

att undersöka förebyggande och hälsofrämjande interventioner för personer 65 år och äldre i en befintlig kommunal verksamhet ur ett personcentrerat perspektiv. Både kvalitativa och kvantitativa metoder används.

Personcentrering som innovativ strategi för hälsa och välmående vid idrottsprofilerad utbildning

Maria Haak, Åsa Bringsén, Petra Nilsson Lindström och Johanna Bergman, Högskolan Kristianstad

Relationen mellan idrott, fysisk aktivitet och hälsa präglas av komplexitet. På grund av rådande tävlingslogik och professionalisering uppnår svensk idrottsverksamhet generellt och idrottsutbildning i skolan specifikt inte sin fulla potential som resurs för ungdomars fysiska aktivitet, idrottsliga utveckling, hälsa och folkhälsa.

Doktorandprojektets övergripande syfte är att undersöka hur hälsopromotion och personcentrering som innovativt ramverk kan bidra till att förstå lärande, empowerment och hälsa bland elever på idrottsprofilerade gymnasieutbildningar i Sverige. Studierna ska med både kvalitativ och kvantitativ forskningsdesign bidra med kunskap om hur idrottsprofilerad utbildning kan ses ur nya perspektiv för hälsosamma miljöer för unga aktiva och bidra till folkhälsa för målgruppen. I studierna inkluderas olika nivåer av gymnasieskolor med idrottsutbildning (RIG, NIU och LIU).

Personcentrerad öppenvård ur ett patientperspektiv

Peter Hagell, Fredrik Gasser, Albert Westergren och Joakim Ekstrand, Högskolan Kristianstad samt Valentina Bala, Region Skåne. Projektet genomförs i samarbete mellan Högskolan Kristianstad, Region Skåne och andra vårdgivare i Sverige

Personcentrerad vård (PCV; person-centred care, PCC) bidrar till förbättrade hälsoutfall, bättre vårdkvalitet och ökad kostnadseffektivitet. PCV innebär i korthet att vården utgår från personen med sjukdomen istället för sjukdomen som personen har; vården bedrivs tillsammans med personen som är aktivt involverad i planering och genomförande av sin vård. För att kunna kvalitetssäkra och utvärdera hur personcentrerad vården är och hur detta relaterar till andra utfall krävs kvalitets-säkrad kvantifiering av graden av PCV. Utveckling och kvalitets-

säkring av instrument för mätning av PCV har varit en utmaning, särskilt avseende mätning ur patientens perspektiv. Teoretiskt välgrundade instrument av denna typ som tillåter jämförelser inom och mellan olika öppenvårdskontexter och som har kvalitetssäkrats med robusta mättekniska metoder saknas. Vi har nyligen utvecklat instrumentet ”the PCC instrument for outpatient care” (PCCoc) för att mäta graden av patientupplevd PCV i öppenvård. Instrumentet bygger på ett teoretiskt ramverk för PCV i öppenvård och är testat i reumatologisk kontext med lovande resultat. Intentionen är dock att PCCoc ska kunna användas även inom öppenvårdsverksamhet för personer med andra långvariga tillstånd, samt att förbättra mätosäkerheten i resultaten.

I detta projekt vidareutvecklas och kvalitetssäkras PCCoc såväl kvalitativt som kvantitativt för användning inom olika öppenvårdskontexter för personer med olika långvariga tillstånd. Den mättekniska utvärderingen och kvalitetssäkringen genomförs baserat på Rasch measurement theory (RMT) och fokuserar på överensstämmelse med konceptuellt ramverk, kalibrering, mätinvarians och säkerställande av acceptabel mätosäkerhet. Dessutom kommer projektet att studera hur PCV relaterar till olika utfall och faktorer. Intentionen är att detta projekt ska komma att bidra till en ökad förståelse av PCV i öppenvård och till att tillhandahålla metodik för kvalitetssäkrad och systematisk utvärdering av öppenvård för personer med långvariga tillstånd, med patientupplevd PCV som kvalitetsindikator och beslutsstöd i verksamhetsutvecklande förbättringsinsatser.

Preventiva hembesök till äldre personer

*Staffan Karlsson, Anna Nivestam och Ulrika Olsson Möller
vid Högskolan Kristianstad, samt externa medarbetare från
Region Skåne och kommunerna nordost*

Preventiva hembesök till seniora personer som bor hemma har varit framgångsrika genom att ge ökad trygghet till äldre, minskat vårdbehov och minskade sjukvårdskostnader. För att uppnå sådana resultat krävs dock att dessa besök är strukturerade på ett visst sätt och att uppföljningar genomförs.

I Nordöstra Skåne bedrivs projektet ”Preventiva hembesök (Pre-H)” i vilket vi har utvecklat en gemensam modell för besöken och utvärdering av implementeringen av modellen. Inom ramen för Pre-H har ett

digitalt bedömnings-, rådgivnings- och beslutsstöd utvecklats. Forskningsplattformen för Hälsa i Samverkan har ett nära och formaliserat samarbete mellan de åtta kommunerna Kristianstad, Bromölla, Hässleholm, Osby, Östra Göinge, Perstorp, Klippan och Hörby, primärvården Region Skåne, samt sjukhusen i Kristianstad och Hässleholm.

De grundläggande förutsättningarna för att tillsammans utveckla, implementera och utvärdera den gemensamma modellen för förebyggande hembesök ses som optimala. Genom att beskriva modellen för förebyggande hembesök och hur implementering av modellen kan ske (möjligheter såväl som hinder) är intentionen att modellen ska kunna överföras till andra verksamheter. Det kommer i framtiden även att bli allt viktigare med datainsamling runt de projekt som förebygger ohälsa hos äldre samt vilka effekter detta ger både för individer och samhälle.

Projektet är värdefullt för det fortsatta e-hälsoarbetet och utvecklingen av förebyggande vård avseende äldre personers hälsa. Pre-H är även betydelsefullt ur ett epidemiologiskt perspektiv då respektive kommun får ett säkert underlag för planeringen av framtida vård och omsorg inom ramen för en större satsning på E-hälsa. Även om det främst är de äldre personerna som kommer att omfattas av modellen och är de som kommer att ha störst nytta av projektet, kommer även kommunerna, primärvård och sjukvård att få bättre grundade beslutsunderlag för en framtida vård och omsorg.

Projektet Pre-H utgör en del i Region Skånes ”reference site” under EUs ”EIP-AHA (European Innovation Partnership on Active and Healthy Ageing)”. Pre-H utgör också en datainsamlingsnod i det större forskningsprogrammet UserAge.

Samverkansaspekter i strävan mot en sömlös nära vård och omsorg med personen i fokus

Lisa Källström, Christine E. Laustsen, Albert Westergren och Maria Haak, Högskolan Kristianstad

Fokus för projektet är att utforska förvaltningsövergripande samverkan med särskilt fokus på förutsättningar, hinder och framgångsfaktorer. Detta för att skapa kunskap kring samverkansaspekter i strävan efter en sömlös nära vård och omsorg för medborgaren, så att personer inte ska ”trilla mellan stolarna”.

Samverkan inom vård och omsorg är vägen fram för att kunna möta personers olika behov och förutsättningar. Samverkan mellan förvaltningar kan ske kring barn, unga, personer med funktionsvariationer, missbruksproblematik och äldre. Denna samverkan krävs eftersom personer i vissa livssituationer behöver stöd och insatser från flera olika förvaltningar inom en kommun. Det är därför viktigt för kommuner att ha en väl fungerande samverkan över förvaltningsgränserna så att den enskilde möter väl fungerande och integrerade organisationer samt att resurserna nyttjas effektivt.

En god och nära vård inkluderar en sömlös vård där gränser och uppdelningar av ansvarsområden inte är väsentligt och därmed inget som personen som mottager vård eller omsorg bör märka av. Dock finns flera svårigheter kring samverkan kopplade till bland annat kulturskillnader inom en organisation, samt bristande kunskap om varandras kompetensområden.

I detta projekt utforskas samverkan tillsammans med Osby kommun där det pågår en process med att skapa och implementera en samverkansmodell inom kommunen. Projektet består av två delstudier. Den första studien utforskar varför det är så svårt att samverka samt ger mer kunskap om faktorer som möjliggör och hindrar samverkan mellan förvaltningar och belyser olika syn på samverkansmodeller och vad dessa bör innefatta. Den andra studien beskriver en innovativ workshop inspirerad av Design Thinking, kallad IMAGINE: PUBLIC SECTOR, och hur denna kan användas i en kommunal kontext där chefer och personal förväntas samverka. Därutöver utforskas deltagarnas upplevelser av denna metod. Data har samlats in genom enskilda intervjuer, fokusgrupper och observationer vid workshopen IMAGINE: PUBLIC SECTOR.

Sensor-baserad screening av fallrisk vid preventiva hembesök för seniorer

Staffan Karlsson, Ulrika Olsson Möller, Kari Rönkö, Kerstin Ådahl, Anna Nivestam och Madelene Törnblom, Högskolan Kristianstad

Sedan 2016 pågår ett regionalt projekt, ”Förebyggande hembesök för seniorer” (Pre-H) i kommunala verksamheter, där självrapporterade hälsodata hos 77-åringar samlas in. Genom komplettering med objektiv screening kan risker som personen inte själv uppfattar identifieras.

Syftet med projektet är att undersöka hur sensorbaserade screeningdata kan utveckla och förbättra förutsättningar för att förebygga fall, samt undersöka hur seniorer och hembesökare upplever screening. Projektet består av fyra delstudier

1. Ca 20 seniorer intervjuas avseende upplevelser av att genomgå screening av risk för fall i samband med preventivt hembesök. Intervjuer analyseras med kvalitativ innehållsanalys.
2. Vårdpersonal som genomför hembesök (n=cirka 10) intervjuas om erfarenheter att utföra screening av risk för fall vid preventiva hembesök. Analys med fenomenografisk analys.
3. Självrapporterade data från ca 250 seniorer i Pre-H samlas in med ett digitalt formulär avseende hälsa och social situation. Objektiva data om risk för fall samlas in via sensorbaserat screening-instrument; Snubblometer®. Statistiska analyser omfattar jämförelser/överensstämmelse mellan självrapporterade data och data från objektiv screening, samt associerade faktorer avseende risk för fall.
4. Självrapporterade data från ca 250 seniorer i Pre-H samlas in med ett digitalt formulär avseende hälsa och social situation. Objektiva data om risk för fall samlas in via sensorbaserat screening-instrument; Snubblometer®. Antal fall under ett år samlas in med falldagbok. Från sjukvårdsdatabas insamlas information om den äldre personen sökt vård för en fallrelaterad skada under det kommande året efter screeningen. Statistiska analyser omfattar jämförelser mellan självrapporterade data och data från objektiv screening kring vilken data som bäst kan predicera fall.

Stress, smärta och läkemedelsanvändning hos ungdomar

Pernilla Garmy, Tide Garnow, Eva-Lena Einberg och Ann-Christin (Lollo) Sollerhed, Högskolan Kristianstad

I projektet riktas blicken mot ungdomars existentiella hälsa. Det kan handla om hur barn och ungdomar resonerar kring vilka strategier de använder och vilka strategier de önskar att de skulle använda för att lindra och hantera stress och smärta. Det är av stor betydelse att tillsammans med ungdomar och skolsköterskor utforska hälsofrämjande faktorer och strategier som ökar välmående och främjar hälsa för att minska onödig läkemedelsanvändning.

Under 2023 har fyra vetenskapliga artiklar publicerats i projektet, och i dessa har magisterstudenter involverats som medförfattare. I en artikel har skolsköterskors erfarenheter belysts om deras uppfattningar om skolbarns hälsa under pandemin. I två studier har vi undersökt gymnasieelevers erfarenheter av stress respektive smärta, och i en annan studie har vi belyst betydelsen av body image och fysisk aktivitet hos ungdomar på högstadiet och följt dem longitudinellt till gymnasiet.

Det finns ett stort behov av fortsatt forskning som baseras på barns delaktighet. Vidare behöver frågor kring existentiell hälsa hos barn och ungdomar utforskas. I projektet pågår för tillfället analys av ungdomars erfarenhet av och önskemål om stöd i mötet med existentiell ensamhet. Under 2024 planeras Tide Garnow lägga fram sin avhandling i ämnet.

Sömn, hälsa och välmående hos barn och ungdomar

Pernilla Garmy, Gita Hedin och Joakim Ekstrand, Högskolan Kristianstad, Annika Norell och Serena Bauducco, Örebro universitet, Christina Sandlund, KI

Projektet syftar till att främja sömn, hälsa och välmående hos barn och ungdomar genom att öka vår kunskap om effektiviteten av skolbaserade program. Projektet har tilldelats 3,7 miljoner kronor från Forte samt 840 000kr från Crafoordska stiftelsen för att utvärdera kort- och långsiktiga effekter av skolbaserade insatser för att främja tonårssömn. Under 2023 har etikansökan för projektet godkänts och datainsamling har påbörjats.

Sömnproblem är vanligt förekommande bland ungdomar och det finns samband mellan sömnproblem och psykisk hälsa, koncentrationsproblem och lägre betyg. Allt fler tonåringar sover för lite. På kort sikt påverkas den psykiska hälsan såväl som skolprestationerna. På längre sikt ökar det risken för att lämna skolan utan godkända betyg och att få långvariga hälsoproblem. Det är därför viktigt att bryta denna utveckling.

Det övergripande syftet med detta projekt är att utvärdera effektiviteten av två skolbaserade program som har potentialen att främja ungdomars sömn och förebygga framtida depressiva symtom. Programmen erbjuds elever i årskurs 7–8 (13–15 år) och i årskurs 1 och 2 på gymnasiet (16–19 år) på klassrumsnivå och jämförs med sedvanlig undervisning (kontrollgrupp).

FORSKNINGSPLATTFORMEN FÖR HÄLSA I SAMVERKAN

(tidigare Forskningsplattformen för Utveckling av Närsjukvård) har funnits sedan 2003 och är ett samarbete mellan Region Skåne (till och med 2023), Högskolan Kristianstad samt åtta kommuner i Skåne (Bromölla, Hässleholm, Hörby, Klippan (från och med 2024), Kristianstad,

Osby, Perstorp och Östra Göinge) som tillsammans finansierar verksamheten. Representeranter för de olika finansörerna återfinns i den samordningsgrupp som beslutar om, och följer upp forskningsplattformens inriktning och verksamhet.

Forskningsplattformen för Hälsa i samverkan ska fungera som en mötesplats för utbyte av erfarenheter och kreativa idéer och vara en dynamisk arena för forskningssamarbete över gränserna. Forskningen ska kännetecknas av hög vetenskaplig kvalitet och vara möjlig att implementera i praktiken. Visionen för verksamhetsperioden 2021–2023 har varit att i samverkan bedriva verksamhetsnära forskning som kan möta framtidens utmaningar och ge möjlighet till personcentrerad vård för hälsa och välbefinnande med särskilt fokus på:

- Insatser för att stärka hälsa och förebygga ohälsa
- Patientsäker och resurseffektiv vård över organisationsgränserna
- Utveckling av nya och innovativa lösningar
- Nyttiggörande och spridning av forskning

Forskningsplattformen
**Hälsa i
samverkan**

Högskolan
Kristianstad